

DRUŽINSKI TEDNIK

Leto X.

Ljubljana, 17. februarja 1938.

Štev. 7.

V miru pokopavajo sinovi
svoje očete; v vojni pokopavajo
očetje svoje sinove.

Herodot
(484—406 pr. Kr.)

»DRUŽINSKI TEDNIK« izhaja vsak četrtek. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Gregorčičeva ul. 27/III, Telefon št. 35-32. Poštai predal št. 245. Račun Poštne hranilnice v Ljubljani št. 15.393. — NAROČNINA: za 1/2 leta 20 din, 1/2 leta 40 din, 1/2 leta 80 din. V Italiji na leto 40 lir, v Franciji 50 frankov, v Ameriki 2 1/2 dolarja. Naročnino je treba plačati vnaprej. ROKOPISOV ne vračamo, nevrnjenih dopisov ne sprejemamo, za odgovore je priložiti za 3 dinarje znamk. — CENA OGLASOV: med besedilom stane vsaka enostopna petlinjska vrstica ali njen prostor (višina 3 milimetre in širina 55 milimetrov) din 7.—. Med oglasi stane vsaka petlinjska vrstica din 4'50.—. — Notice: — vsaka beseda din 2'—, Malj oglasi: vsaka beseda din 0'50.—. Oglasni davek povsod še posebej. Pri večkratnem naročilu primeren popust.

Danes:
**Z ljubezenskim pismom
si je osvojil svet**
(Gl. str. 3)

PUSTNA RAZMIŠLJANJA O RELATIVNOSTI

Da je vse relativno, o tem smo mi pametne ljudje že davno prepoznali, in se ne bi bilo treba Einsteina toliko truditi, da nas v svoji teoriji o tem prepričuje. Morda samo vedeli nismo, da se temu »relativnosti« pravi, in smo poznali kakšen bolj domači izraz, kakor na primer: »Vsa-ko stvar, pa naj bo stokrat ista, lahko opazujemo od dveh, povsem različnih strani!«

Vzemimo na primer čas! Tisti, ki se na to razumejo, pravijo, da je ena minuta natančno podobna drugi minuti, da ravno tako hitro mine kakor katero koli drugo. Pa ni res! Čisto točno vam to dokažem! Napravite poskus! Navijte zvonec pri uri, da vas točno čez deset minut pokliče, in sedite nato v mehek udoben naslanjač ter mislite pri tem na kakšno prav prijetno reč. Komaj ste se dobro zlekli in so vas prozno vmeti hotele zazibati v rahel spanec, o, o, že zabrni ura! Potem pa skušajte sedeti za enakih deset minut na majhno železno, razbeljeno peč, pa boste videli, da vam bo ena samcata minuta neskončno daljša, kakor bi vam bilo v naslanjaču desetkrat deset minut!

Ali: čakaj v predsobju zobozdravnika, da ti izpuli gnil zob, in poslušaj obupne krike iz za vrat ordinacijske sobe — ali pa čakaj na uro, ko ti bo treba iti na ljubavni sestanek. V prvem primeru bo čas minil, kakor bi trenil, v drugem se pa kazala na uri kar premakniti ne bosta hotela. Relativni ni samo čas, tudi vse drugo, denar, vreme, dobrota, lepota! Če bi kšice in medvedje odločali o lepoti in bi znali upodabljati kipe, bi napravili samo spomenike tistim, ki so v medvedov in bi opevali v svojih pesnikih le svoje štirinožne tovariše.

Sploh pa pesniki in muzi! Pred nekaj leti sem kot »vseznal mentor« vodila svojo za mnogo let mlajšo sestro, po belu Ljubljani. Obitali sva pred Prešernovim spomenikom. Medtem ko sem devetletni sestri razlagala pomen našega velika-pesnika, si je ona kar nekam dobro ogledala muzo, ki tako potrpežljivo drži nad pesnikom venec slave. Nato sva zavili na Vodnikov trg.

»Vidiš, ta je tudi pesnik,« sem jo poučila.

Sestrica pa odločno odkima: »Nak, ta pa že ni pesnik, ne boš me ne.« »Zakaj naj bi ne bil?« se ji začudim.

»Saj nima gospodične!« Seveda, če je tako —! Ubogi Vodnik! V zadregi se mi je podaljšal obraz, ker nisem vedela, kako bi ji razložila pomen in relativnost pesniških osebnih in neosebne muz.

Ker smo že pri pesnikih, moram povedati še o neki mladi pesnici, ki je po svojem prvem, velikem, razočaranju prisegala v svojih pesnikih, da ne bo nikogar več ljubila. Pa je dobila njeno zbirko v roke dobrodušnih kritik in ji je dejal: »Dete, dete, kako ste naivni! Ljubezen pride in gre in spet pride in izgine kakor prihaja in odhaja jutranja zarja in večerno sonce. Ljubezen je lahko večna, samo njen predmet je relativen in se od časa do časa spremeni. Kajti, samo oseb gre le enkrat na led — zato, ker je oseb! Človek pa tolikokrat, dokler si zares ne zlomi vratu!«

In ker je zdaj pust in ni rajanja ne konca ne kraja, povem vam tistim, ki se z uspehom ali brez uspeha močijo in ženijo: Naglica ni nikjer prida! Tudi prijetnosti zakona so prav tako lahko relativne, kakor je relativna dobrota samega stanu. Enkrat prideš domov vesel, pa se žena čemerno drži, otroci so si v laseh, služkinja je odpovedala; drugič spet prideš sam s polno glavo skrbi in nevolje, bi se rad zavlekel v miren kot in pokazal vsemu svetu hrbet, pa te tvoj ljubi zakonski tovariš izreza, da moraš ravno ta večer na družabno prireditev in zabavati še večje pusteže, kakor si sam.

A če si samec ali samica, spet ne znaš uporabiti blagodejne dobrote mirnih uric, se čutiš nesrečnega in potrtega do smrti, si začel mehke roke in vsega smeha, pa ti strmijo samo sive stene nasproti. Kakor uboga neopametna večja si, ki sili v ogenj!

Vse je torej relativno, in komur se njegove »najsrčnejše« želje ne izpolnijo v tem predpustu, naj kar mirne duše počaka na drugoga!

Gorenjka

RAZGLED PO SVETU TEMPERATURA NA DUNAJU IN V BUKAREŠTI

Zakaj je moral Goga oditi. — Schuschnigg je moral kapitulirati pred Hitlerjem

V Ljubljani 16. febr.

Dogodki se začnajo prehitevati. V Srednji Evropi narašča nervoznost. Sestanek med Hitlerjem in Schuschniggom, pa spremembe v Romuniji: bliža se kritična temperatura.

Na Romunskem je moral gospod Goga, mož, ki prav za prav sam ni vedel, kako je za novo leto zašel na fotelj ministrskega predsednika, tako malo poslanecv so mu bili naklonili romunski volilci — gospod Goga je moral torej prav tako na lepem, kakor je prišel, tuda oditi. Kaj je bilo vzrok tej nepričakovani odslovlitvi, govore in pišejo po Evropi vse mogoče reči; prav nikakšnega dvoma pa ni, da to pot notranje intrige in podobne zadeve niso bile tisto, kar je Goga izpodneslo tla. To pot je prišel odločilni sunek od zunaj, in sicer kar z dveh strani: z zahoda in z vzhoda, z Angleškega in iz Moskve. Ubogi Oktavijan seveda takšnemu dvojnemu napadu ni bil kos; zato ni čudno, da ga je tako na lepem in s takšno silo vrglo po tleh.

Dve sta bili karakteristiki Gogove vladavine. V zunanji politiki: približanje diktaturam; v notranji politiki: izločitev Židov iz narodnega, kulturnega in gospodarskega obtoka romunskega življenja. Za oboje je zgolj dobra volja nekoli premalo, kajti oboje je pomenilo jadrnanje proti vetru. Romunija je po številu prebivalstva srednja država, po svoji moči spada pa prej med male kakor med srednje.

In usoda malih je, da morajo znati spretno plesati med nogami velikih, če nočejo, da jih le-ti pomanjajo. Romunija pod Oktavijanom Gogo te umetnosti ni razumela; menila je, da sme kratko in malo posnemati Hitlerje in Goebbelse, pa ji bo dobro, kakor je, denimo, dobro tretjemu rajhu. Gospod Goga je imel smolo, da je pri svojem političnem plesu stopil kar dvema orjakoma na kurje oko: Angležu in Rusu. In še preden se je dobro zavedel svoje »nerodnosti« (ta pojem je kajpada relativen), sta ga oboja škornja že odpihnila. Pri srednjih državah, ki spadajo bolj med male, gredo takšne zadeve včasih hudo hitro.

S čim se je pa Goga tako neusmiljeno zameril Johnu Bullu in Staljinu? Odgovor na to vprašanje je tako enostaven, da ga pač ni med našimi bralci, ki ga ne bi sam uganil. Rusija in Nemčija ta trenutek nista ravno dobri prijatelji; torej je na dlani, da mora Moskva občutiti Hitlerjevo podružnico na svojih južnozahodnih mejah kakor trn v peti. Pri Angležih je stvar prav tako jasna, samo da se je umskemu razlogu pridružil — če smemo tako reči — še čustveni: Angleži niso ravno nasprotniki židovstva in se včasih zelo radi identificirajo z njim. Tako je torej zadeva z zunanje strani na vse strani jasna in razumljiva.

Pa tudi z notranje strani bi prav kmalu postala prav tako razumljiva. Preganjanje Židov je pomenilo na Romunskem (kakor v Nemčiji) preganjanje velekapitala; in kapital je silno občutljiv in maščevalen. Vsa večja podjetja v Romuniji so bila v židovskih rokah; v skoraj vseh bankah je krožil židovski denar. Šest tednov po nastopu gospoda Goge je bila Romunija finančno in gospodarsko malone pred polomom; tudi če ne bi bil Anglež in Rusija strmoglavili Gogove vlade, bi jo bila vrgla gospodarska kriza — nekoliko pozneje sicer, zato pa še s hujšimi posledicami. Kajti Romunije vendarle ne gre primerjati z Nemčijo, a kako težko se tretji rajh bori s posledicami svoje protizidovske politike, vsi vemo.

In nova romunska vlada? Da je diktatorska, je na dlani; da so jo demokracije kljub temu pozdravile, je na prvi pogled paradokso, pa kljub temu razumljivo; zahodu se zdi patriarhova diktatura manjše zlo kakor Gogova. Da je sedanja romunska vlada v absolutnem

merilu hudo diktatorska, pa dokazujejo že njeni prvi ukrepi. Nova vlada je namreč silno poostrila časopisno cenzuro. Osrednji tiskovni urad, ki mu je pod vojaškim nadzorstvom poverjena cenzura časopisja, je poslal romunskim listom tale ferman:

1. Časopisom je strogo prepovedano objavljati karkoli iz delovanja poli-

Avstrijski kancler dr. Schuschnigg

tičnih strank. Ze sama omemba imena bivših strank je prepovedana.

2. Prepovedano je objavljati izjave kakšnih političnih mož, naj bodo to vladne osebe ali katere koli druge.

3. Prepovedano je objavljati kakršno koli stališče do delovanja vlade, razen v ugodnem smislu. Komentiranje vladnih dejanj je prepovedano.

4. Prepovedano so vsi spisi, ki bi hoteli senzacionalno opisovati politično življenje v državi, bodisi v tem ali v onem smislu.

5. Prepovedano je objavljati vsako kritiko, ki bi bila naperjena proti članom vlade.

6. Objava proglašev v obliki letakov ali brošur politične vsebine je strogo prepovedana; prav tako tudi pisanje o njih.

7. Prepovedano je objavljati slike politikov in državnikov, ki niso v sedanjih vladah in z njo ne sodelujejo. Prepovedano je objavljati slike vseh voditeljev razpuščenih političnih strank.

8. Prepovedano je objavljati članke, ki bi kritizirali najvišje državne ustanove (to je, krono in kraljevski dvor).

9. Prepovedana je vsaka vest o vojaštvu in o vojaškoobrambnih delih.

10. O izginulem odpravniku sovjetskega poslanstva Butenku je prepovedano pisati.

11. O vseh teh vprašanjih in tudi o drugih, ki jih bo določil cenzurni urad, se smejo objavljati izključno le uradna poročila brez slehernega pristavka.

Svetovno časopisje meni, da je sedanja romunska vlada le prehodna; razširili so se celo že glasovi, da je patriarh podal ostavko, a je kralj ni sprejel.

Schuschnigg—Hitler

Baje se je Hitler razsrdil nad svojim novim zunanjim ministrom v Ribbentropom in ga prav pošteno oštel, češ da je napak informal o trdnosti Gogove vlade v Romuniji. Videč, da se mu je Romunija izmuznila iz rok, je torej Hitler sklenil brez odloga intervenirati, da se mu ista ne zgodi z drugim plenom. Tako je prejšnjo soboto — spet na soboto! — povabil avstrijskega kanclerja doktorja Schuschnigga k sebi v Berhtesgaden na razgovor o tem in onem, kar je v zvezi z razmerjem med Avstrijo in Nemčijo in z razvojem Hitlerjevstva pod Schuschniggovo poldiktaturo.

Ali je sobotni sestanek med obema nemškima kanclerjema res posredna ali celo neposredna posledica Gogovega padca, ne moremo presoditi, sicer pa tudi ni važno. Mnogo važnejša je stvar sama in njena posledica: Schuschnigg je moral vzeti v svojo vlado kot no-

tranjega ministra zastopnika avstrijskega Hitlerjevstva doktorja Seyss-Inquarta in kot ministra brez portfelja drugega Hitlerjevca Gleise-Horstenaua.

Dr. Schuschnigg se je dolge mesece, vse od dogovora z dne 11. julija 1936., postavil Hitlerjevim zahtevam po robu. Že po takratnem dogovoru bi bil namreč moral poklicati avstrijske naciste v vlado. Do večerajšnjega dne je to zavlačeval; šele ko mu je v Papen precej neprikrito namignil, da bodo nacistični napadalni oddelki zasedli avstrijska obmejna mesta, če ne ustreže Hitlerjevi ultimativni zahtevi, je avstrijski kancler odnehal.

Tragična je Schuschniggova usoda in z njo je tragična usoda današnje Avstrije. Schuschniggova tragika je, da mora nositi usodno Dollfussovo dediščino, tragika Avstrije je pa, da je v dobi, ko bi bila še mogla zatreti Hitlerizacijo, imela v nesrečnem Dollfussu tako majhnega in kratkovidnega kanclerja. Še nikoli ni bila Dollfussova napaka tako vidna kakor danes, na dan kapitulacije njegovega naslednika pred nacizmom: ali si morete misliti za zgrešenost Dollfussove notranje politike ironičnejši dokaz kakor povabilo prijateljem kanclerjevih morilcev, da stopijo v vlado njegovega naslednika? Leta 1934. je Dollfuss s topovi in strojnimi ukrotil socialiste, svoje naravne zaveznike v boju s Hitlerizmom, in tako s strahotno slepoto razdelal edine barikade, ki bi mogle danes obvarovati Avstrijo pred povodnjivo prusovstva. V zahvalo so ga ubili — Hitlerjevc, ne socialisti — očito mnenj, da je večji, kakor je v resnici.

S Schuschniggovo prisilno kapitulacijo je Avstrija stopila na novo pot svojega žalostnega povojnega razvoja. Bojimo se, da bo večerajšnji dan za Srednjo Evropo zelo usoden. Kajti po zatrtju avstrijske socialne demokracije je v Avstriji ni več moči, ki bi v odkritem boju mogla kljubovati nacizmu. Pričakovati moramo torej tiho, a zato tem temeljitejšo Hitlerizacijo naše severne sosedice. To je na koncu koncev avstrijska zadeva; kakor so si gospodje postiljali, tako bodo spali. Toda nekaj drugega je, česar se imamo mi bati, in z

Glasovi časopisja

Zagrebski nadškof
in konkordat

V naših dnevnikih beremo:

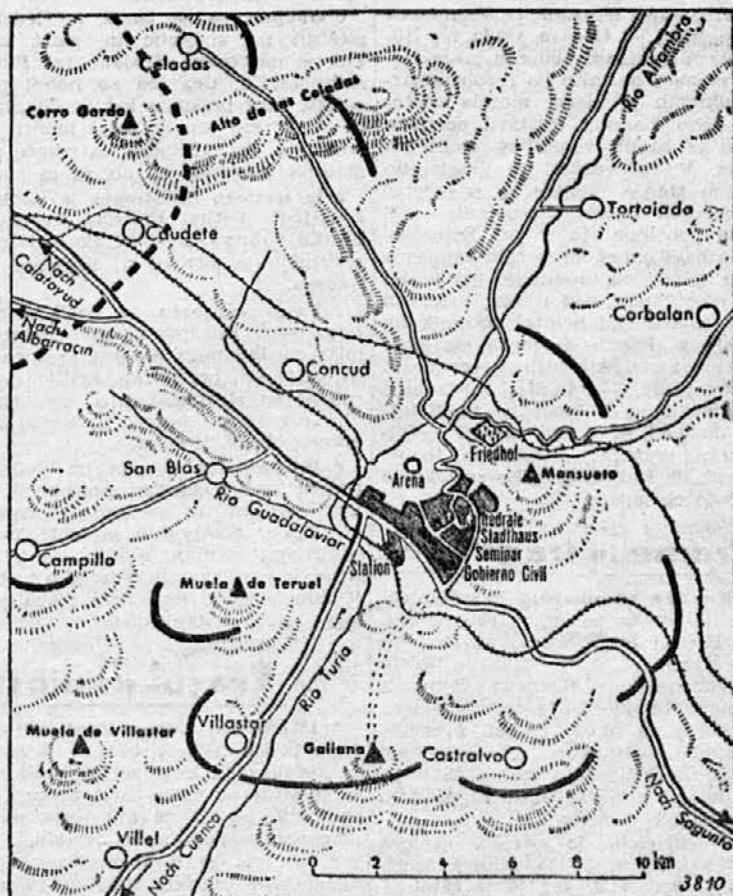
Zagrebski nadškof dr. Stepinac je izdal tale proglas:

Zaradi zadnjih dogodkov v zvezi s konkordatom, ki so javnosti dobro znani, so me naprosili odlični katoliki, da jim dovolim prirejanje protestnih zborovanj, na katerih naj bi se celotno vprašanje konkordata proučilo v pravi luči. Razumem njihovo nezadovoljstvo, ki je bilo izpolnjeno z bremenom zadnjih 20 let, v katerih je katoliška Cerkev v kraljevini Jugoslaviji morala prenašati mnoge neprilike. Vem tudi to, da bi na teh protestnih zborovanjih hrvaški katoliki vsi kakor en mož še bolj dokazali svojo ljubezen in popolno privrženost katoliški Cerkvi in njenemu vrhovnemu poglavarju sv. očetu. Vendar ne želim, da bi se prirejala protestna zborovanja. Vsemu svetu je namreč jasno, na kateri strani je krivda, da je prišlo do nezaslišanih hujškanj proti katoliški Cerkvi zaradi konkordata. Poleg tega je tudi ves katoliški episkopat izrekel misli o enakopravnosti katolikov v kraljevini Jugoslaviji in o kritiki proti konkordatu. Zato menim, da ni čas za protestna zborovanja. Zahvaljujem se vsem svojim vernikom za izraze ljubezni in vdanosti za prvotne pravice Cerkve ter upravičeno ogorčenost proti onim, ki jih kršijo, ter prosim, da bodo vedno v vseh vprašanjih, ki se tičejo Cerkve, združeni s svojim cerkvenim poglavarjem v duhu, molitvi in disciplini. Tedaj se nam ne bo treba bati nobenih hujškanj, laži in sovraštva, ki se dviga proti katoliški Cerkvi. Tako pripravljeno bomo izvajali končno svobodo in enakopravnost katoliške Cerkve v Jugoslaviji. — V Zagrebu dne 14. februarja 1938. — Dr. Alojzij Stepinac, nadškof zagrebski.

Nadaljevanje na 2. str. v 5. stolpecu

nami Čehi in Madžari, pa Italijani in ostala kulturna Evropa: po Hitlerizaciji Avstrije sledi neizogibno prejel ali slej anchluss in z njim pruski škorenj na Karavankah. Neizogibno — če se Evropa prej ne zdrži in ne zave, da stopa ob robu propada. Kajti pozabiti ne smemo: anchluss sam je šel začetek velenemške ekspanzije na jug in na vzhod. In kdo bo prva žrtev te ekspanzije, to, dragi bralc, ti pokaže vsak zemljevid.

Observer.

K bojem pri Teruelu

—: približni potek fronte 15. decembra 1937., pred republikansko ofenzivo, — — —: črta, ki so jo republikanci dosegli 26. decembra 1937. Do danes so nacionalisti po malem dobili skoraj vse izgubljeno ozemlje nazaj, le Teruel sam je še trdno v republikanskih rokah.

V LJUDNOST je lepa čednost. In menda ne bo golo naključje, da je ne samo v slovenskih, ampak tudi v drugih jezikih ženskega spola. Kar nekam naravnost se nam jo zdi iskati pri nečem spolu kakor pri robatem možaku.

A glej, že nekajkrat so mi dogodki postavili to tezo na glavo.

Opravke imam v hiši z velikimi, avtomatsko zapirajočimi se vrati. Kar dobro se moram upreti v mogočno dur, da jih odrišem. On dan pride po veži neka dama srednjih let, hoteč ven. Vljudno podrim vrata in počakam, da dama odide. Vrata so dobro namazana in ne evitijo; tako ne bi bil mogel prestisati niti besedice, če bi bila dama nemara ušla.

Pa ni bilo takšne besedice, da bi jo bilo stihalo moje uho: nemo, brez geste je elegantna dama stopila čez prag. Saj nič ne rečem: dama ali nedama, navado imam, da podrim vrata odprta, kadar vidim, da se kdo odpravlja skozi. Morda je to vljudnost, morda se zaveda tudi kako drugače imenuje, s kakršnega praga pač gledamo takale vrata: nikakor — bi rekel — se pa ne dá tajiti, da je v takšnem podznanju vrat nekoliko državljanske usluge. A če nekemu uslugo storiš, čeprav nehoti, torej brez lastne zasluge, imaš pravico doživeti, da jo nekdo vsaj na znanje vzame — ne? Če ne drugače, vsaj s milostnim priklonom glav, bi človek dejal. Kajti besedice hvala ne gre pričakovati pri vsakem neznanju; kaj pa, če je nesrečnež gluhozem?

Že nekajkrat so se mi takšne reči zgodile. Pri različnih ljudeh. A čudno: le enkrat samkrat pri dedcu, neprijaznem zavaljenem gospodu, dišečem že od daleč po jari gospodi. Vljudnost je lepa čednost; a njen ženski spol bo menda vendarle golo naključje...

Kronist

Politični teden

Konkordat je definitivno odstavljen z dnevnega reda; tako je sporočil predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović pravoslavemu arhiepiskopu zboru. Obenem je kraljevsko namestništvo amnestiralo osebe, ki so po 1. januarju l. l. zakrile kazenske dejanja v zvezi s predložitvijo zakona o konkordatu. — Finančni minister dr. Letica je podal Narodni skupščini ekspozice o gospodarskem napredku naše države v preteklem letu in o proračunu za prihodnje leto. — Dr. Ante Pavelić, bivši podpredsednik Narodnega veča in bivši predsednik senata, je umrl v Zagrebu. Pokopali so ga na državne stroške. — Dr. Maček misli baje okoli 20. februarja priti v Beograd in vrniti se domov z družbeno opozicije njihov lamski obisk v Parkašću pri Sisku. — Nov tednik je začel izhajati v Slatnarjevi tiskarni v Kamniku pod imenom »Branika«. Pisan je v duhu jugoslovanske ideologije.

V Atenah je umrl grški princ Nikolaj, oče Nj. Vis. kneginje Olge in Marine, poročene z angleškim vojvodo Kentom. — V Bukarešti je izginil mladi sovjetski diplomat Butenko. Sprva so mislili, da je postal žrtev Staljinovega režima, toda ko je sovjetska vlada izredno ostro intervenirala pri bukreški vladi, je ta domneva padla v vodo. Tako je zadeva postala le še skrivnostnejša, demarša ruske vlade je pa obenem pomagala strogolaviti Gogo. — Polkovnik Beck, poljski zunanji minister, obišče meseca marca Rim. — Gogova vlada na Rumunskem je zaradi obupnih gospodarskih razmer, nastalih po revolucionarnih ukrepih te vlade, morala odstopiti. Novo vlado je sestavil patriarh Miron iz samih voditeljev političnih strank. V vsej državi je proglašeno obsedno stanje. Volitve so odgojene, vsi občinski odbori razpuščeni. — V soboto popoldne sta se pri Berchtesgadu na Bavarskem sestala kancelarja Hitler in dr. Schuschnigg. To je bil prvi osebni stik med njima; pripravil ga je odposlanec nemški poslanik na Dunaju v Papen. Govorila sta baje o vstopu avstrijskih hitlerjevcev v dunajsko vlado. — Anglija misli baje posredovati med Japonsko in Kitajsko, Japonci so doslej zasedli 1/4 kitajskega ozemlja; seveda pa to ne pomeni, da tudi to ozemlje vojsko in upravo obvladajo.

Drame in tragedije

d Ker sta se sporekla zaradi služkinje in lovske puške, je 65letni Andrej Kokalj iz Letencev pri Gorah blizu Kranja zadel s kručnim nožem svojega nečaka, 29letnega čevljarja Joahima Kokalja. Le-ta namreč starcu ni pustil, da bi se poročil z mlado služkinjo. Joahim se je okrvavljen zgrudil in kmalu nato izdihnil. Starega zločinca so orožniki našli v gozdu in ga odpeljali v zapor.

d Z vitriolom je osleplila svojega ljubčka Rudolfa Zabka, Marija Aničičeva iz Beograda, ker jo je zapustil. Aničičevo so obsodili na 6 let ječe, za slepega Rudolfa bo pa morala odalej skrbeti njegova žena.

d Ker ga je poklical na odgovor, je učitelj Borislav Gerden s palico

Kronika preteklega tedna

pretepel svojega predstojnika šolskega upravitelja Prokopija Popovića v Rečanih pri Gostivarju. Nadučitelj se je nezavesten zgrudil v mlaki krvi. Odpeljali so ga v tetovsko bolnišnico.

d Ker ga je pekla vest zaradi ukra-

denih 41 dinarjev, se je obesil 12letni

Jovan Čočora iz Vlahovića pri Sara-

jevu. Fant je bil denar ukradel star-

šem.

Naš napredek

n Nova železnica v Zenici je te dni izročila železniški upravi 20 vagonov doma izdelanih normalnotirnih tračnic. Železniška uprava jih bo uporabila za zboljšanje prometa med Vrščem in Pančevim.

n Unsko progo so že začeli graditi. Vezala bo Bihač in Knin. Na glavni postaji v Bihaču bodo postavili 5 tirov.

Nesreče

d Sam je umrl, da je rešil gluho-nemega, šofer Dragotin Vdovič iz Zagreba. Vozil se je z motornim kole-som po Medveščaku in je tik pred seboj zagledal gluho-nemega človeka. Da bi se izognil nesreči, se je vrgel na tla in se pri tem potolkel na glavi. Ko je prišel domov, mu je na lepem postalo slabo in kmalu nato je umrl.

d Požar je prizadel 40.000 dinar-jev škode posestniku Ivanu Rojku na Pobrežju pri Mariboru. Posestniku je skoraj do tal pogorelo gospodarsko po-slopje, za poldrugi vagon sena in mnogo poljskih pridevkov.

d 29 smrtnih žrtev je terjkal kata-strofalni požar na gostiji Jure Rožiča v Sredenci pri Mostarju. 19 svatov je dobilo hude opekline in se morajo zdraviti v bolnišnici. Zgoraj je tudi ženin, nevesta je pa dobila smrtno-nevarne opekline in bo najbrže pod-legla.

d Konj je s tako silo brenil v tre-buh posestnika Janeza Barbo iz Sev-nega pod Trško goro pri Novem mestu, da mu je raztrgal trebuh. Moža so nezvestnega prepeljali v novomeško bolnišnico. Njegovo stanje je smrtno-nevarno.

d Na steklenico je padel 3letni Mi-hael Risa iz Sv. Miklavža pri Bočni. Steklenica se je razbila, otrok si je pa na levi roki prerezal vse kite.

d V tujini je našel smrt pomorski častnik Mirko Ročak iz Trbovelj. Ladja »Alba« je namreč v viharju na-sedla na neki čeri blizu angleške oba-le. Prenapolnjeni rešilni čoln se je z vso posadko prevrnil in mladi častnik je utonil.

d Voz električne cestne železnice v Ljubljani je pred železniško postajo podri starejšo ženo, Ivano Medenovo iz Preske. Reševalci so ponesrečenko odpeljali v bolnišnico. Njene poškodbe so resne.

d 5 ur je nezavesten ležal sredi ce-ste 42letni viničar Ivan Žižek iz Sv. Kungote. Na moža se je bil zvrnil voz pohištva in njegovi spremljevalci so ga menili nič tebi nič pustili na cesti, dokler se ni pripeljal mimo neki voz-nik in ga odpeljal v mariborsko bol-nišnico.

d Epidemija pogostega legarja se je pojavila v okolici Zenice. Zbolelo je že okoli 20 ljudi. Zdravniki so ukre-nili vse potrebno, da preprečijo širje-nje te nevarne bolezni.

d Obupno so se borili na ledenih ploščah na življenje in smrt trije kmetje na jezeru Kozjak pri Plitvi-ških jezerih. Čez led so hoteli pre-peljati sani peska, a led je bil tenak in se je kaj kmalu začel lomiti. Na sredo sta jim priskočila na pomoč dva delavca iz gozda in jih rešila smrti.

d Iz tretjega nadstropja je padla v Ljubljani 4letna Francka Primčeva, hčerka vojnega invalida. Po čudežnem naključju se otroku ni pripetilo nič hudega.

d Vsega ožganega so našli delavci blizu vasi Dobrovec pri Mariboru mrtvega 18letnega Antona Lešnika od Sv. Miklavža pri Hočah. Sodijo, da je splezal na električni drog, kjer ga je ubil tok visoke napetosti. Vzrok nje-govega obupa ni znan.

d Pri sehanju vejčja na podrtem hrastu se je smrtno ponesrečil 29-letni posestnikov sin Josip Gornik iz št. IIja v Slovenskih goricah. Drevo se je po strmini zvalilo nanj, mu zdrobilo prsni koš in zmečalo trebuh. Kmalu nato je nesrečnež doma pod-legel smrtnim poškodbam.

Nevsakdanjosti

* 132letnemu starcu Bahtijaru Ko-šanu iz Velikega Ribara na Kosovem so začeli rasti novi zobje. Tudi sluh se je staremu možu začel vračati. Pi-sali smo že, da se mu neka mlada Američanka ponuja za nevesto.

* Pol leta je delal majhno leseno lokomotivo delavec Milivoje Perkajić iz Kraljeva, ondan jo je pa prodal za 400 dinarjev.

* Pijanega so priklenili z verigo k vratom trgovine vaški fantje 60letne-ga trgovca Dragotjuba Antevića iz

Loznice. Mož je bil v trgovini zadre-mal, fantje so ga pa medtem prikle-nili in nato zaklenili. Okoli polnoči se je starec zbudil in začel klicati na pomoč. Prihiti so domači in so koj videli, da je starec postal žrtev ne-slane šale objestnih mladeničev.

* Dva živa vrabca, eno miš in tri golaže je pojedel ter spil tri litre vina revni dninar Jon Sekošan iz Gaja pri Beli Cerkvi. Ko se je vračal domov, mu je na poti iznenada postalo slabo. Padel je v blato in se zadušil. Zjutraj so ga našli mrtvega.

* Glavo sta obrila lepi vdovi Zorki Radojkovići 23letni Svetozar Niko-savić in 30letni Dobrosav Keljač. Vdova je obema ljubčkoma hkratu na-povedala sestanek ob isti uri in na istem mestu. Fanta sta se najprej stesla med seboj, potem sta se pa vdovi masčevala tako, da sta jo obrila po glavi. Stvar ima zdaj v rokah sme-derevske sodišče.

* Otroka z dvema glavama je rodila muslimanka Aziza Mangova, žena železničarja iz Konjice pri Mostarju. Deklece je kmalu po rojstvu umrlo.

* 13letno dekletce je ugrabil pastir Vlastimir Pavlović iz Smedereva. Fan-tu je mala Anka Adamovičeva zelo ugajala in ko ondan nikogar ni bilo doma, se je na skrivaj splazil v hišo, odvedel dekletce in jo skril pri svoji teti. Policija jo je kmalu nato našla in jo vrnila staršem.

* Na ženin nagrobni spomenik je dal mesar Vidić iz Valjeva vklesati preklestvo nad svojimi sinovi, češ da so svojo mater spravili v grob in da bodo kmalu še njega. Otroci so si bili s starši v laseh zaradi denarja.

Osebnosti

o Porodili so se: V Ljubljani: Marička Jęglićeva in Matija Babić. — V Sv. Petru pod Sv. Gorami: Tone Kunst in Liza Kranerjeva. — Novo-poročencem iskreno čestitamo!

† Umrli so: V Blagovici: Ana Grajžlova, roj. Malgajeva. — V Cel-ju: 60letna postrežnica Katarina Fi-bigerjeva; cinkarški delavec Fran-Dečman iz Teharjev; 63letna vdova po tovarniškem delavcu Ana Kotinova iz Gaberja; 33letni Friderik Znidar iz

Kdor mnogo sedi

trpi večkrat radi neradne stoli-ke. Dobro odvajalno sredstvo je Darmol. Je dobrega oku-sa in deluje brez bolečin. Vze-mite zato tudi Vi Darmol

Reg. no. 1. b. 2. 100-1124/38

Darmol dobiče v vsaki lekarni

Košnice pri Celju; 36letni posestnik Ivan Gajšek z Brezja pri št. Juriju; 33letna dinarica Ivanka Jelenčeva z Vodie pri Silvici. — V Divači: Jakob Rešaver. — V Dobrenju: Elizabeta Frasova, žena posestnika in župana. — V Dolu: Jerica Gnuso-va, žena šolskega upravitelja v pokou-ju. — V Kranjski gori: pekovski poslovodja Ignac Prosen. — V Ljub-ljani: abs. iur. Marjan Lamut; Ivan Mermolja, poštini nadkontrolor v po-koju; uradnica Justa Tomažičeva; Karel Kirar, uslužbenec Jugoslovans-ke knjigarnice; Ivana Jeršetova, vdova po strojevodji; Anton Mancini, upo-kojeni strojni stavec; Matija Škeri, uslužbenec državnih železnic v pokou-ju; Lužer Franc, revizor v pokouju; Martin Plečko, posestnik in prevoznik; 66letni Franc Repnik, žel. poduradnik v pok. Marija Babnikova; Neljica Be-denova, hčerka carinskega uradnika; 86letna Marija Dovčeva. — V Mali Ligonji pri Vrhniki: 95letni posest-nik Jakob Kovač. — V Mariboru: 82letni Anton Dragar, upokojeni ka-znilniški nadpaznik; 81letna zasebnica Frančiška Rakovnikova; 79letna za-sebnica Frančiška Knapkova; 78letna Marija Murščakova. — V Mošnjah pri Radovljici: Ivana Mayerjeva, roj. Lavričeva. — V Rojšanu: Josip Per-to, šolski vodja v pok. in bivši mest-ni svetovalec. — V Škofji Loki: Marija Plantaričeva. — V Vošnjaku: 70letni Franc Bogataj, orožnik v po-koju. — V Zidanem mostu: 95-

Banka Baruch

11. Rue Auber, PARIS (9e)

Odpremija denar v Jugoslavijo najhitreje in po najboljšem dnev-nem kurzu. — Vršni vse bančne posle najkulantneje. — Poštne uradi v Belgiji, Franciji, Holan-diji in Luksemburgu sprejemajo plačila na naše čekovne račune: Belgija: št. 3064-64. Bruxelles; Holandija: št. 1458-66. Ded. Dienst; Francija: št. 1117-94. Paris; Luxem-burg: št. 5967. Luxembourg.

Na zahtevo pošljemo brezplačno naše čekovne nakaznice.

letni gostilničar Jakob Selič. — Zalu-jočim iskreno sožalje!

Po krivih potih

p Znanega sleparja Teibla in nje-govo priležnico Vincencijo Blatnikovo so ondan sodili v Ljubljani. Teibla so zaradi večkratnih prevar in ponare-janja listin obsodili na 5 let ječe, na 540 dinarjev denarne kazni in na iz-gubo državljskih pravic za 5 let, Blatnikovo so pa zaradi sodelovanja pri sleparijah obsodili na 1 leto ječe in na izgubo častnih državljskih pravic za 2 leti.

p Nevarna mladoletnega zločinca Bojana Milinarja iz Kovora pri Tr-žiču so ondan prišli v Dobu pri Kam-niku. Fant je v kratkem času izvršil nešteto vlomov in tatvin. Najrajši je kradel po cerkvah in župniščih. V Dobu je hotel župnika Beštra z veli-kim kuhinjskim nožem prisiliti, da bi mu dal 4.000 dinarjev, imel je pa smolo, da so ga zalotili pri dejanju.

p Hranilno knjižico in 5.561 dinar-jev je postrežnici Mariji Pongračevi iz Celja ukradel 42letni delavec Anton K. iz št. Janža na Dolenskem. Poli-cija ga je kmalu po vlonu aretirala. Pri njem so našli še 3.000 dinarjev, ostanek je pa že zapravlil s prijatelji v Zalcu in Vojniku.

p Dobre službe je obljubljaj na Poljskem Anton Belec v Bišu v Slo-venskih goricah mladim dekletom in fantom. Izvabil je od njih lepe de-narce, potlej je pa neznan kam iz-ginil.

p Pri belem dnevu je ukradel iz cerkve v Bosutu pri Sremski Mitro-vici dva in pol dinarja 46letni potepuh Stevan Babić iz Belja. Cerkovnik je o kraji takoj obvestil duhovnika, ta pa ljudi in vsa vas je začela iskati tatu, dokler ga niso nazadnje zalotili in ga odpeljali v zapor.

p 22.000 dinarjev je ukradel mesarju Ivanu Šepoviću iz Karlovca trgovski pomočnik Josip Škrbin. Šepović je Škrbina za pomoč v trgovini dal 4 mesece hrano, stanovanje in 500 di-narjev. Ko mu je ondan odpovedal, mu je plačal za 15 dni vnaprej. Ne-hvaležni prijatelj se mu je zahvalil s tem, da ga je okradel. Škrbina so prišli v Sisku in so ga prepeljali v Karlovec. Pri njem so našli še 17.000 dinarjev, drugo je pa že zapravlil.

Razno

r Za kanalizacijo in popravila cest je Državna hipotekarna banka podelila novosadski mestni občini 20 mi-lionov dinarjev posojila.

r Za prikrajšano družinsko srečo zahteva odstavljeni učitelj Dragomir Brežančič iz Sarajeva od države 1.700.000 dinarjev odškodnine. Leta 1927. so ga namreč brez pravega vzro-ka odslovili iz službe in je 10 let čakal na nastavev. Ljudje z zanimanjem pričakujejo razpleta tožbe.

r Dosmrtno pokojnino je zapustil svojemu dolgoletnemu pomočniku Tai-ru Karamehmedoviću iz Gorice pri Trebinju pokojni dubrovniški trgovec Pavle Srnačić. Njegov sin je očetovo poslednjo željo z veseljem izpolnil.

r Banovinski proračun se je v pri-meri z lanskim zvišal za 9 in pol mi-liona dinarjev, v primeri s predlan-skim pa za 32 milijonov dinarjev.

r Po največjih pogajanjih glav-nega ravnatelja Šipada dr. Ulmanke-ga z Nemci, bodo naši izvozniki lesa izvozili v prvem trimesečju v Nemčijo za 3.185.000 mark lesa, največ hrastovega.

r Bolniki so povsod. Zato je neob-hodno potrebno, da pazimo na urejeno prebavo. Zdravniki priporočajo Dar-mol odraslim in otrokom. Tudi pri večkratni prebavi ne nastopa navada. Uporabljajte pri zaprtju dobro odvaj-alno sredstvo Darmol. Dobite ga v vseh lekarnah. Reg. 25.801/37.

r Ko je Ante Cvejić pobegnil iz Šab-ca z neko 19letno lepoticco, je njegova žena Jelka naznanila njegov beg po-liciji in zahtevala, da se mož vrne k njej, drugače naj ji pa vrne 120.000 dinarjev dote, ki mu jo je izročila ob poroki.

r V razpadajoči Isakjerđžamiji v Bi-tolju glodajo miši stare arabske, per-sijske, turške in francoske rokopise. Med njimi sta tudi proglas sultana Murata III. in koran, napisan pred 100 leti. Oblasti jih bodo spravile v Skopje.

r Stari hrastovi slavonski gozdovi so bili nekdanj znani po vsem svetu. Pozneje so jih posekali in les drago prodajali. Iz bosenskega lesa je zgra-jenih največ angleških ladij. Lani so posekali 300 let star hrast; za vsak kubičen meter dobe 1000 dinarjev.

Samobrivce

vseh slojev prosimo da nam v lastnem interesu z dopisnico javijo svoj točen naslov, nakar sledi brezplačna poštna pošiljka

Dopise nasloviti na:

KOMBIMOS, Maribor, poš. pred. 62

Glasovi časopisja

Nadaljevanje s 1. strani

Hitler—Schuschnigg

PARIS-SOIR (neodvisen): Sesta-nek med Schuschniggom in Hitlerjem je delo v. Papna, ki se mu ne dá oditi z Dunaja.

JOUR, Paris (desničarski): Sodeč po uradnem poročilu, so razgovori v Berchtesgadu potekali negativno.

DAILY TELEGRAPH, London (konservativen): Dr. Schuschnigg in Hitler sta v Berchtesgadu razpravljal: 1. o razmerju med Avstrijo in CSR; 2. o možnosti izstopa Avstrije iz ZN in pristopa k protikomunističnemu paktu; 3. o avstrijskih hitlerjevcih; 4. o časopisnem premirju med Avstrijo in Nemčijo, in 5. o dogovoru, po katerem Avstrija in Nemčija ne bi več druga drugo konkurirali na vzhodnoevropskih trgih, ampak bi rajši sodelovali.

ČESKÉ SLOVO, Praga (Benešovo glasilo): Sestanek med Hitlerjem in Schuschniggom je prava senzacija evropske politike. Vsekako gre za drugi resni poskus za spravo med obema državama, in sicer najbrž v zelo pomembnem obsegu. Nedvomno bo pa prijateljsko razmerje med Avstrijo in CSR ostalo nedotaknjeno.

NARODNI POLITIKA, Praga (neodvisen, nacionalističen list): Razgovor v Berchtesgadu je bila prva točka v programu novega nemškega zunanega ministra (v. Ribbentropa).

STAMPA, Torino: Ni izključeno, da bo uspeh berchtesgadenskega se-stanka, da ostane v. Papen na svo-jem dosedanjem mestu na Dunaju.

VÖLKISCHER BEOACHTER, Berlin (uradno glasilo narodnosoci-alistične stranke): V Berchtesgadu je bilo govora o vseh zadevah, ki se tičejo razmerja med Nemčijo in Avstrijo.

EPOQUE, Paris (desničarski list): Sprava med Avstrijo in Nemčijo je pobotanje med zajcem in udavom. Italija je zato molči, ker ji sedanje razmere ne dovolijo glasne besede.

FIGARO, Paris (konservativen): Francija je spremembo na Dunaju sprejela z globoko žalostjo. Ta spre-memba je hkrati tudi prvi resnejši udarec Italiji, ki se je zvezala z Nemčijo na življenje in smrt. Tako je Nemčija pokazala svoji zavezni-ci, da ji ne bo dovolila uresničenja nje-nih načrtov v Srednji Evropi.

TIMES, London (konservativen in neodvisen list): Sicer ni verjetno, da bi bil Hitler segel po sili, če bi bila Avstrija njegove zahteve za-vrnila, vendar ni moči napovedati, kakšne posledice bi rodila Schuschniggova zavrnitev.

Tenor ostalega angleškega časo-pisja: Avstrija si je nastavila nož na vrat. Hitlerjevski notranji mini-ster je poslovodja vlade, katere rav-natelj je dr. Schuschnigg.

Po Gogovem odstopu

DAILY TELEGRAPH, London (konservativen): Padec Gogove vlade ni zbudil žalosti na Angleškem.

PETIT PARISIEN, Paris (neodvisen, vladni naklonjen informacijski list): Gogova vlada je morala iti pod pritiskom javnega mnenja, ogor-čenega, da tako neznatna stranka strahuje državo. Politika Gogove vlade je bila nevarna dinastija in dr-žavi. Gogova zunanja politika je Ro-munijo spravila popolnoma pod peto Nemčije in Italije, držav, ki ne vi-dita v Romuniji drugega kakor pe-trolejske vrele in žitne zakladnice. Namesto da bi izvedla koristne re-forme, se je vlada vrgla na prega-njanje Židov. Toda v Romuniji je plemenska politika nesmiselna, kajti tam so se že od nekdaj križala ple-mena.

WIENER TAGBLATT, Dunaj (demokratski): Padec Gogove vlade v Romuniji je največji politični do-godek zadnjih dni. Zahodne velesile niso mogle gledati, da bi se izemilo paradoksnost stanja, da bi država, ki se ima mednarodnim pogodbam za-hvaliti za svojo moč, te pogodbe raztrgala kakor kos papirja. Tudi gospodarstvo ni zmoglo potrpljenja, da bi gledalo sistem, ki je njegovemu občutljivemu aparatu hudo v škodo. Goga se je v 45 dneh svoje vladavine pokazal neizkušeneza diletant, in romunski narod bo zdaj s težavo ce-lil rane, ki jih mu je prizadejal »srečevalec ljudstva«.

WIENER TAGBLATT, Dunaj (poročilo iz Pariza): Diktatura v Romuniji je kratkoročen razplet veli-kih težav, ki jih mora prebroditi ta dežela po neuspehih v notranji in zunanji politiki. Finance so po po-ročilih iz Bukarešte popolnoma na tleh. Uradniki niso dobili plač. Industriji in trgovini so ukrepi prejšnje vlade prizadejali hudo škodo. Sodijo, da se ne bo moči ogniti žigosanju leja in prisilni oddaji kapitala. Po uničenju romunskega kredita na pa-riškem in londonskem denarnem trgu bo guverner romunske narodne banke po kraljevem nalogu takoj začel raz-govore za konsolidacijo denarnih in gospodarskih razmer.

Ljubezensko pismo, ki si je osvojilo svet

Kaj pravi o svoji smrtonosni pesmi Laszlo Javor, avtor »Otožne nedelje«

(nČl) Pariz, februarja.

Laszlo Javor, skladatelj znane pesmi »Otožna nedelja«, ki je že toliko ljudi na svetu pognala v smrt, se mudi te dni na turneji v Parizu. Tamkaj je v pogovoru z nekim časnikarjem povedal, kako je svojo poslovilno ljubezensko pismo prejel v pesem, ki je pozneje njegovo ime širila po svetu.

»Nisem skladatelj žalostink,« je najprej izjavil Laszlo Javor. »Ne morem pomagati, da so me ljudje tako napačno razumeli! Bil sem neznanen reporter, ko sem se moral lepega dne za vselej posloviti od svoje Silvie. In napisal sem v poslovilno pismo kratko pesmico, ki mi je prav tedaj rojila po glavi. V njej sem samo hotel izraziti otožnost, ki me bo poslej obhajala ob nedeljah, ko ne bo več nje pri meni. To je bil pričetek pesni, ki je povzročila po vsem svetu toliko žalosti in gorja...«

Skladatelj hoče popraviti svojo napako

Komaj pet in dvajset let je imel Javor, ko je s svojimi novinarskimi tovariši iskal po Budimpešti senzacijo za radovedne bralce peštanskih dnevnikov. Sem in tja je napisal tudi kakšno pesmico, ki pa med ljudmi ni našla posebnega odmeva, kajti po navadi so bili Javorjevi stihji mehko lirski, skoraj sentimentalni. Lepega dne je pa mladi reporter pokazal osnutek za svojo ljubezensko pesem nekega svojemu tovarišu; ta mu je svestoval, naj jo ponudi kakšnemu založniku. Javor je sprva okleval, na tovarišovo prigovarjanje je pa le napisal k besedilu še melodijo, tisto znano otožno, sanjavo melodijo, ki je žalostnim ljudem tako globoko segala v srca... Nato je odnesel pesem k založ-

niku, ki jo je res sprejel. Kmalu je pesem zagledala beli dan in njeni toni so povsod naleteli na odprta in sprejemljiva srca. In tako se je pred dvema letoma v madžarski prestolnici pričela vrsta samomorov, ki je počasi zajela ves svet.

Povsod, kjer si je kakšen nesrečnej ali kakšna nesrečnica vzela življenje, so navadno našli na mizi, na klavirju ali pa pač nekje v bližini note s pesmijo »Otožne nedelje«. Ta sentimentalna pesem je menda še posebno vplivala na občutljiva srca mladih deklet, ki so bila v ljubezni ali kako drugače razočarana.

Gramofonske plošče so ponesele otožno pesem v ves svet in menda so ljudje povsod njeno vsebino in njen pomen razumeli enako, kajti povsod so se množili samomorji, in sicer pogosto v neposredni zvezi z »Otožno nedeljo«.

Javor je pokazal žurnalistu celo prevod v kitajščino. Res je bil mladi umetnik kar čez noč zaslovel, a svojo slavo je plačal z življenjem vseh tistih nesrečnikov, ki so ga nehoti s svojo smrtjo dvignili na prestol slave in sreče. Mladi skladatelj ni srečen, kajti čuti, da se mora človeštvu nekako odločiti in popraviti, kar je sicer tako nehoti zagrešil. Zdaj je zložil in uglašil novo pesem, ki je pa pravo nasprotje smrtonosne »Otožne nedelje«.

»Svet se ne zna več sprostati in odločiti sem se, da ga bom jaz spet naučil smeha,« je dejal med pogovorom skladatelj Javor. »Zložil in uglašil sem novo, veselo in vedro himno upanja in sreče, ki se imenuje »Deset zapovedi za veselje«. Upam, da bom imel s to pesmijo ravno takšen, ali bolje, ravno nasproten uspeh kakor z »Otožno nedeljo«. Zelim, da bi ljudje vendar že zvedeli, da nekaj taktov

otožne godbe in nekaj žalostnih besed ne gre jemati tako resno, kakor je to dosihmal marnsko storil.«

Z nove pesmije po svetu — učiti ljudi dobre volje

Pred nekaj meseci je Javor zbral deset peštanskih godbenikov in njim na čelu je odpotoval po svetu — učiti ljudi dobre volje, kakor je sam povedal. »Rad bi ljudem dokazal, da je samo optimizem geslo mladine in da s pesimizmom ne bomo ničesar opravili,« je dejal ob odhodu nekemu časnikarju.

Vendar je pa »Otožna nedelja« tudi samemu skladatelju prizadejala mnogo neprijetnosti, ki mu je ena od njih ostala že kar v navadi; ženske namreč zdaj tega osem in dvajsetletnega mladeniča ob vsaki priložnosti vprašujejo za svet v srčnih zadevah in ker hoče Javor popraviti krivico, ki jo je svetu nehoti storil, odgovori na sleherni pismo in ima tako zmerom polne roke dela.

»Mislim, da me imajo ženske že za prijetnejšega, umerjenega moža, ki mu brez skrbi lahko zaupajo svoje srčne nevednosti. Odgovorim pa na vsako pismo, kajti rad bi prav vsakemu človeku pomagal do sreče. Kajpak ne vem, ali sem pri svojih letih res zanesljiv srčni zdravnik...« Ko ga je časnikar vprašal, kakšne namene ima za bodočnost, je Javor odgovoril: »Pišem roman o duševnosti izgubljene mladosti današnjega časa. Notranjo melodijo si bom pa poslal v tistem mestu, ki je samo polno melodije in ki je krivo, da sem napisal »Otožno nedeljo«. Silvilja, ki sem ji posvetil tragično pesem iz »Otožne nedelje« in ki me je tisto usodno nedeljo zapustila, je namreč mlada Dunajčanka.«

Kakor pripoveduje ubogi profesor, si ga hudobna žena večkrat pošteno privoščila, in sicer celo s pestjo; če je le mogla, ga je pa prisilila k pomivanju umazane kuhinjske posode, a to je učenjaka kajpak motilo pri njegovem znanstvenem delu. Profesor Simpson je pogosto rajši ostal čez noč v svojem muzeju med okostnjaki in predpotopnimi zverinami, kakor da bi šel spat domov k svoji Ksantipi.

Najvažnejši izumi
(nVx) Newyork, januarja. Ameriški patentni urad je pred kratkim praznoval stoletnico svojega obstoja. Pri tej priložnosti je izdal spomenik z navedbo najvažnejših ameriških izumov.

Med temi izumi so telefon (Bell), brzojav (Morse), žarnica, cestna železnica, kino in gramofon (Edison), parnik (Fulton), letalo (Wright), železniška zavora (Westinghouse), stavni stroj (Mergenthaler), šivalni stroj (Howe), vulkanizacija gumij (Goodyear) in pridobivanje aluminija (Hall).

Premislite in presodite!

VSAK TEDEN DOBJO TISOČI IN TISOČI NASIH NAROČNIKOV »DRUZINSKI TEDNIK« PO POSTI, TISOČI IN TISOČI GA PA KUPUJEJO V TRAFIKAH, TA SAMO UGOVORITEV JE ŽE DOKAZ, DA JE LIST DOBER IN DA PRINESE ZA VSAKOGAR KAJ.

O TEM NAM GOVORILJO TUDI PRIZNANJA NASIH CITATELJEV, KI JIH DOBIMO SKORAJ SLEHERNI DAN.

UREDNIŠTVO »DRUZINSKEGA TEDNIKA« SE TRUDI, KAR NAM VSAK CITATELJ MORA ISKRENO PRIZNATI, DA BI NA OSMIH STRANEH DALO ČIM VEČ GRADIVA IN ČIM RAZNOVRSTNEJŠE. ENO PA NAM JEMLJE VOLJO, IN TO JE NEZASLIŠANO IZPOSOJEVANJE LISTA.

ZE PRI POVRNEM POVPRAŠEVANJU SMO NAMREČ UGOVORILI, DA JE EN SAM GOSPOD, KI MU »DRUZINSKI TEDNIK« POSILJAMO V PISARNO, V ENEM SAMEM TEDNU IZPOSODIL »DRUZINSKI TEDNIK« 23 OSEBAM, NEKA GOSPA GA IZPOSODI 6 OSEBAM, V PETIH DRUGIH PRIMERIH SMO PA UGOVORILI, DA SO »DRUZINSKI TEDNIK« IZPOSODILI 5, 4 ALI 3 OSEBAM.

ČE RACUNAMO POVPREČNO, DA SLEHERNI CITATELJ IZPOSODI »DRUZINSKI TEDNIK« NAJMANJ ENI ALI DVEMA OSEBAMA, POTEM LAHKO REČEMO, DA BI »DRUZINSKI TEDNIK« ZA ZDAVNAJ LAHKO IZHAJAL 12 STRANEM, ČE GA NE BI NAROČNIKI IN BRALCI TAKO ZELO DALJE IZPOSODILI.

ZATO, DRAGI NAROČNIKI IN CITATELJI, VAS LEPO PROSIMO, DA VSEM TISTIM PRIJATELJEM IN ZNANCEM, KI SI PRI VAS IZPOSODIJO »DRUZINSKI TEDNIK«, PRIPOROČITE, DA SI GA V BODOČE SAMI KUPILJO. TAKO BOMO STOPILI BLIŽE K 12 STRANEM IN TAKO NAM BOSTE DALI PRILOŽNOST, DA VAM BOMO ZA ISTI DENAR DALI SE VELIKO VEČ KO DANES.

VNAPREJ NAJLEPSA HVALA!
»DRUZINSKI TEDNIK«

Clara Bowova bo spet filmala

(nHil) Hollywood, februarja. Slavna filmska umetnica Clara Bowova je pred dvema letoma izjavila svojim presenečenim znancem in prijateljem, da se bo popolnoma odrekla filmu. Sprva ji nihče ni verjel, kajti vsi so mislili, da gre le za spretno reklamo pikantne rdečelaske, Clara Bowova je

pa držala besedo in je res prenehala filmanje.

Znana po svoji trgovski nadarjenosti, se je igrala odločila, da si bo rajši drugače kovala dolarje. Kmalu po svojem »odstopu« je odprla moderno, veliko kavarno, ki jo je tudi sama vodila. To pa ni navadna kavarna, bolj je podobna velikemu klubu, ki se v njem zbirajo in srečavajo vsi filmski zvezdniki. Ta kavarna kajpak dobro nese.

Pred kratkim se je lepa Clara začela s solastnikom svoje kavarne, s filmskim igralcem Rexom Bellom. Kmalu nato se je pri njej zglasil neki manager in jo povprašal, ali je ne bi spet veselilo filmanje. Umetnica si je pridržala nekaj časa za premislek. Pred nekaj dnevi se je pa odločila, da bo spet poskusila svojo srečo pri filmu.

»Tigrovo leto« na Kitajskem

(nAK) Šanghaj, februarja. Na Kitajskem so pred nekaj dnevi z velikim navdušenjem praznovali nastop novega leta, ki nosi letos ime po najhrabrejši živali — tigru — in se imenuje torej »tigrovo leto«.

Na Kitajskem se namreč vsako leto imenuje po eni izmed dvanaestih živali. Te živali so po vrsti: podgana, vol, tiger, zajec, zmaj, kača, konj, ovca, opica, kokoš, prašič in pes. Po 12 letih se začne vrstni red spet od kraja.

Lansko leto ko je izbruhnila japonsko-kitajska vojna, se je imenovalo volovsko leto, letošnje je pa tigrovo. Kitajci so prepričani, da sta imeni teh dveh let simbolnega pomena.

(»Prager Tagblatt«)

Ločitev zakona zahteva — ker ga žena muči

(nOl) Newyork, februarja. Paleontolog dr. Georg Simpson, kustos newyorškega naravoslovnega muzeja, učenjak, ki ga znanstveni krogi zelo visoko cenijo, je pred kratkim vložil tožbo za ločitev zakona, zaradi hudobnosti svoje žene.

Ta ločitveni proces je med mnogostevilnimi ameriškim ločitvenimi procesi prava bela vrana, kajti doslej so le žene vlagale tožbe za ločitev zaradi duševnega mučenja s strani svojih mož. Tokrat so se pa vloge zamenjale.

Oglas je reg. pod S. Br. 161 od 1. III. 1937

sta morala leta 1915. v vojno. Vkrcala sta se na dve različni križarki in tako sta sklenila, da bosta svoje šahovske igre nadaljevala v pistini.

H koncu 1915. leta sta spet pričela novo igro in kmalu nato je Namee poslal svojemu prijatelju 22. potezo. Nekaj dni zatem je padel. Njegova hčerka je pred kratkim med očetovimi pismi našla tudi pisma z nedokončano šahovsko igro. Takoj je pisala še živemu očetovemu prijatelju Rogersu, da bo ona za očeta nadaljevala nedokončano igro. Rogers je pristal in pričela sta nadaljevanje, ki pa ni dolgo trajalo, kajti mlada šahistka je starega očetovega nasprotnika s prvo potezo matirala.

ŠIROM PO SVETU v 85 vrsticah

Barvno televizijo bodo v kratkem dobili na Angleškem, tako vsaj kažejo poskusi, ki so jih te dni prvič predvajali v londonskem West-End-Theatru; prenašali so razne barvaste slike, kakor grbe, zastave itd. — 242 milijonov delovnih dni je izgubila Anglija lani zaradi bolnikov, ki so v državnih službah in bolehalo za revmatizmom; iz bolniških blagin so pa porabili za revmatično bole 17 milijonov funtov šterlingov (tri in pol milijarde dinarjev). — 103 leta stara ubijalca so te dni zaprli v Polciteni, v Kalabriji; možak se je spri z dvajsetletnim mladeničem in ga z nožem tako oklal, da je takoj umrl. — Huda železniška nesreča v Franciji se je pripetila te dni na Progi Morgagne-Laigle blizu Rouena; trčila sta dva vlaka, vozeča s precejšnjo hitrostjo; 5 mrtvih, 10 hudo in 10 lahkotno ranjenih. — Izpopolnjen Röntgenov aparat je pred kratkim

Deseti brat

Ljubezenska povest v verzih po Jurčičevem romanu

V sedanjih čas postavil in v stih pretil Ivan Rob

DVAJSETO POGlavJE.

Odprta noč in dan so ječe vrata. Fr. Praderer.

I.
Za Lovrečtom krivična vrata škripaje zlobno se zapro. V temi zidovje kruto šlata in tava sem in tja z nogo. »O, kje si zdaj, svoboda moja, o, kje si, sonce športnih trat?! Zakaj usoda neizprosna si zagrabila me za vrat?« V tej boli bridki in veliki so obstopili ga jetniki.

II.
»Kje so te sneli,« prvi vpraša, »kaj si sunil,« drugi de, »in kod si žical,« tretji bara, »daj čik, četrti skoz zob. Ves zmeden Kvas jih ogleduje kaj naj odvrne, premišljuje; naposled v mukah izjelca: »Bila brošura vzrok je zla. Zaradi nje prišel sem v ječo, tako zabredel sem v nesrečo.«

III.
Kako so vsi se mu smejali, kako z njim norce brili vsi; da se pozna mu, so dejali, da prvič v kehi zdaj sedi. So zbadali ga v svoji sredi s pomlavljenimi pogledi, nekdo je svetoval tako, naj ga v plenice povije. Tako je žel zasmeševanje, od sotrpinov norčevanje.

IV.
Na svojih pričniah zdaj se zgane možak kosmat in zamrmra: »Malora, fiks, krvave gavge! A bo že mir!? Pustite ga! Saj on, duš, ni pri naši bandi, drugače, krucenal, živi; mar mislite, da ste učeni z nebá, prmejduš, padli vi? In krucilavdon, svinjska noga, tega ubijem, kdor ne uboga.«

V.
Obrnjen h Kvasu nadaljuje: »Prijatelj, čisto v drugi svet si danes prvič bil sprejet. To, kar tam zunaj svet kaznuje, se nam krepostno delo zdi. Zunanje čednosti snetljave med nami nimajo veljave, prezira vsakdo jih, črti. Vendar postave mi imamo in tudi svojo »časť« poznamo.

VI.
Ti tu, to so vlomilska četa, ki hitro stakne skrit denar; za vse podvige drzno vneta, tej četi jaz sem poglavar. Sem vodil jo na pota nočna, bila je mestu vsemu in strah. Pred nami niso vrata močna, vzdržala, ne krepak zapah. Dokler ni izdajalska šleva odprla vrata tega hleva.

VII.
Ne po zaslugi, le po sreči prišel v to luknjo si med naša a vendar hočem ti postreči z nasveti za bodoči čas. Kako se ogenj v kehi dela brez škatlice, brez žveplenice, boš videl naša zvitá dela, spoznal boš arestantški »vici, Poplačal mi boš te nasvete v obliki ene cigarete.«

VIII.
Tako je Lovreča seznanjal s prečudovitimi stvarmi in zraven take je uganjal, da se prežgodaj jim znoči. Luči tam zunaj migotajo, mrak koketira že z nočjo, ko zdajci ključji zarožljajo, se vrata na stežaj odpro, je Kvasa skoraj vrglo v znak: prišel je v keho — Martin Spak.

Zdrava in lepa koža: SOLEA Milo in krema

Hčerka končala očetovo šahovsko partijo

(nMl) London, januarja. Te dni je neka mlada angleška lady skončala šahovsko partijo, ki jo je bil še pred 22 leti pričel njen pokojni oče. Dva angleška mornariška častnika, George Mac Namee in James George Rogers, oba navdušena igralca kraljevske igre,

Kupon štev. 9

Ali citate uvodnike na ženski (5.) strani?

Odgovor:..... (Odgovorite samo »Da« ali »Ne«!)

Koliko ljudi mislite, da redno čita te uvodnike?

Odgovor:..... (Napišite številko)

Ime in priimek

poklic

kraj in zadnja pošta

Za naše veliko nagradno tekmovanje vlada med našimi bralci veliko zanimanje. Nekateri nam že zdaj pošiljajo kupone, to pa seveda ni pravilno, kajti treba bo poslati vse kupone skupaj, in sicer šele ob koncu tekmovanja, torej v času, ki ga bomo mi določili. Številni bralcev ni odvisno od velikosti naklade. Vsi tisti, ki bi radi tekmovali, a jim pogoji še niso čisto jasni, naj si ogledajo naše prejšnje številke, kjer bomo našli natančni popis vseh pogojev, pa tudi vseh praktičnih in lepih nagrad.

Uredništvo

ŽRČALO naših dni

Za vsak prispevek v tej rubriki
plačamo 20 din

Telefonske neprilike

Ni dolgo, kar sem čitala, da so v tem in tem kraju, tej in tej deželi gradili najmodernejšo pošto poslopje, vse moderno in udobno urejeno, da se nikjer tako. Ko so pa pričeli uravnavanje, so stranke navale na uravnavanje, češ nekaj ste pa le pozabili; in izkazalo se je, da so pozabili na nabiralnike. Lepa blaznaja, kajne?

V nekem mestu, ime je postranska stvar, so preurejali telefonski promet. No, ker so že spremenili številke, so bili potrebni še novi imeniki. Seveda so jih naročili, ko so pa jih pričeli ljudje kupovati, se je izkazalo, da jih je veliko premalo, in so jih v dveh dneh razprodali. Pa ne da bi jih takoj spet naročili. O ne! Ko je čez dva tedna neka stranka, ki je ostala brez imenika, vprašala, ali niso nekake druge izdaje tudi že razprodali, so dejali, da je niti v tisk še niso dali.

Medtem ko se n. pr. na Angleškem trudijo, da bi bili znaki in zvonjenje čim blagovornejši, telefonistke imajo čim prikupnejši glas, so tam na mestu visokega in čistega uveljavili nizke in hreščee ton, če pa telefoniraš na pošto, se ti dostikrat oglasi namesto zvonkega »halo« zadirčen »ja«, za katerega bi prej mislil, da pripada moškemu kakor ženski.

Kaj pravite, ljubi čitatelji, v katerem mestu bi to bilo?

Moderni otroci

Ko sem zadnjič opoldne šla iz mesta domov, sem doživela nekaj zanimivega. Otroci so šli iz šole. Mraz je bil in luže so zamrzle in za razposajeno mladež je bilo to ko nalašč. Zapodila se je po njih in tako pripravila varno, gladko pot starejšim ljudem, ki tako radi hodijo po takih drsnicah in se v mislih, včasih tudi na glas zahvaljujejo mladini za prijetno sedenje na tla.

Torej sem šla opoldne domov in srečala dve deklici, ki sta se vračali iz šole. Ena je hodila mirno po hodniku, druga se je pa podila po ledu. »Ali bi rada nove čevlje?« jo je smeje se vprašala tovarišica na hodniku. »Ne, ampak nogi bi si rada zlomila. Veš, naš Janez si jo je zadnjič zlomil na Hiri, pa se mu sedaj tako gode«. Vse mu kupijo, kar si izmisli, meni pa seveda nič.

Pot ni sankališče

Zadnjič sem napravila kratek izlet na Rožnik. Toda kdo popiše moje začudenje, ko sem videla, da je od mraza zmraznjena in poledenela pot neposuta.

S težavo sem lezla navzgor, tedaj pridivita na sankah dva fanta proti meni. Hitro se jima umaknem, tedaj pa privozijo za njima druge sankarje naravnost vame. Vrglo me je ob živo mejo, kjer sem obvisela s prebito nogo.

»No, malo pa že lahko pazite na ljudi,« sem se razburjeno obrnila na parček, ki je sedel na sankah.

»Pazi ti, pa te ne bo nihče povozil!« se je odrezalo dekle in med veselimi grohotom se je parček odpeljal dalje. Vem, da potrebuje mladina šport, toda cesta vseeno ni prostor za sankanje.

Upam, da bo tudi kakšnega stražnika zanesla pot na Rožnik in da bo klopovedal naši zlati mladini, da pot ni sankališče.

Prijazni Ljubljancani

Vračam se iz službe domov. »Oprostite, gospodična, ali grem po pravi cesti, da pridem do te in te ulice,« me nagovori nekdo. »Da, kar izvolite z menoj, stanujem nedaleč od tam!« mu odvrnem.

Pripeljal se je z večernim vlakom in rad bi obiskal prijatelje. Ljubljana mu je zelo všeč, ljudje so vljudni in prijazni, mi živahno zadržuje starček.

Ze sva pri prvi vogalni svetilki, gruča fantov stoji pod njo. Porogljiv smeh zaslišim in pa tele besede: »Glej, glej, mlada frajla, pa s takim starim... Pojd raj z menoj, pusti starega...!«

Pospešila sem korake in z menoj vred tudi neznanec. Nervozno sem se ustavila pred hišo, ki jo je iskal, kakor v sanjah sem slišala njegovo zahvalo in oprostitev. Doma sem se šele zavedela, na obrazu sem še vedno čutila — rdečico sramu.

Prepričana sem, da ta starček nikomur več ne bo pripovedoval: »Kako prijazni so Ljubljancani!«

Vaša zvesta čitateljica.

MEDICEJČEVA LJUBICA

Resnična ljubezenska zgodba iz časov beneške republike

9. Nadaljevanje

Hrušč in trušč je privabil nočno stražo, ki se je bližala s prižganimi plamenicami. Napadaleci so pustili svojo žrtev in zbežali.

Strašno razmesarjeno truplo je našel neki lekarnar, ki se je zgodaj zjutraj vračal domov. S pomočjo dveh točev, ki sta Pietra dobro poznala, so truplo prenesli v bližnjo kapelico. Poklicali so zdravnika, ki pa ni mogel storiti drugega, kakor da je našel pet in dvajset ran, sunkov z meči in vbodiljav, ki so tako strašno zmerevarili mladeniško vitko Pietrovo telo.

Bianca Cappellova je zastrla svoj dom s črnimi pregrinjali. Živinski umor moža, ki je z njim zbežala iz Benetk kot petnajstletni otrok, jo je globoko zadel, čeprav jo že dolgo ni vezalo nanj drugo kakor skupno ime.

Benečanka je zamaš pričakovala princa regenta, da bi se pritožila pri njem. Nekaj dni po umoru je celo izvedela, da je Francesco na dan umora odpotoval iz Florencia. Ni se poslovil od nje in ji tudi ni poslal nikakšnega pisma po zaupnem slu...

Drugo noč je nova grozovitost razburila Florentince.

Cassandra Ricci je v strašnem obupu ni vedela, kaj bi storila, ko je zvedela za grozotno smrt svojega ljubimca in za njegove poživljene morilce. Tresla se je za svoje življenje, a namesto da bi bežala, kamor koli, samo stran iz Florencia, je ostala doma in pretakala solze za svojim ljubčkom.

Ko se je približala noč, je vzela v slabi slutnji svojega enoletnega sinčka s seboj v epalnico, služinčadi je pa velela, naj bdi in z orožjem varuje vhod v hišo.

Opolnoči sta se splazila v njeno sobo dva zakrinkana moža, ki sta bdeči služinčadi pošteno zagodila, saj sta nepaženo splezala po strehi skozi dimnik v hišo.

Otrok, ki so ga trdi koraki in neznan glasovi zbudili iz rahlega sna, je hotel zakričati, toda že mu je ogromna roka zaprla usta in poskrbel, da se niso nikoli več odprla.

Nato sta oba morila od strahu vso premirno Cassandro vlekla iz sobe in jo na stopnišču zabodla. Spodaj v veži so pa stali trije služabniki z golimi meči v rokah. Toda s stopnišča ni prišel do njihovih ušes pridušen lahni vzdih, zadnji Cassandrin dih.

Bianca Cappellova je držala besedo, ki jo je bila dala kardinalu Ferdinandu. Odpotovala je na svoje posestvo v Toskani.

Vendar je pa o dogodkih v florentinski dvorni palači vsak dan zvedela vse do najznamenitejših podrobnosti, kajti najela je bila dobre voljane in zaupne sle, ki so ji prinašali novice iz preljube Florencia.

Za svojoga zaupnika si je Bianca izbrala prav tistega stotnika mestnih hlapcev, ki je nekoč, že pred leti, njo in njenega pokojnega moža prvič peljal na medicijevski dvor.

Nekega dne ji je stotnikov sel prinesel veselo novico, da je Roberto Ricci vendarle podlegel rani, ki mu jo

je bil v smrtnem boju zadal umirajoči Pietro. Hkrati z mladim Ricciem je umrl pa tudi še eden izmed najetih morilcev; Pietro ga je bil večje zabolil v srce.

Bianca je bila zadovoljna. Pietro je maščeval svojo čast in nikoli v življenju ji ni bil tako blizu, kakor tiste dolge dni, ko je samevala na toskanskem podeželskem posestvu, pokopavala v mislih preteklost in sanjnila o zlati bodočnosti.

Florence nima prestolonaslednika

Bianca Cappellova se je lepega dne vrnila v Florencia. Vrnila se je v svoj stari dom, v bližnji vojvodski palači Pitti, in se je slepo predala svojim strastem.

Vse kar je bilo mehanskega, kar se je avtomatsko premikalo in gibalo, so ji navlekli ljudje v hišo. Bianco so še zmerom takšne umetnije nad vse zanimali. V njenem domu so se shajali izumitelji, ki so ji kazali svoje načrte in ki jim je lepa in pametna Benečanka znala vselej vdihniti kaj novega. Tudi umetniki so imeli v Bianchini hiši prajavno zavetišče.

Astrologi, alkimisti, fantasti in čudežni padarji so se srečavali pri tej nenavadni ženski, ki je iskala razvedrila v tako čudnih zabavah.

Vsa zaskrbljena je nadvojvodinja Ivana zvedela za Bianchino vrnitev. Še zmerom cesarska hčerka ni bila srečna, kajti še zmerom je v bolečinah in strahu rodila samo šibke deklice, in vendar so vsi tako željno pričakovali prestolonaslednika.

Ivana je iskala pomoči in tolažbe v molitvi, včasih se je je pa lotila ožnost, ki je njenega moža Francesco še bolj dražila, kakor bi ga dražil jezen in neprijazen obraz.

Princ regent se je s silo skušal ločiti od Bianche. Sprva se je celo izogibal njenega prostovoljnega izgnanstva doma v Toskani. Njegova nesamoostojna, šibka narava je pa hrepelja po dopolnitvi in njegovi čuti so hlepli po očarljivi Benečanki.

In lepega dne se je princ regent spet v mraku splazil skozi stranska vrata Bonaventurijeve palače. Toda kaj kmalu se je otreseel sramežljivosti in je tako kakor poprej brez sramu pri glavnih vratih prihajal v vas k svoji lepi ljubici.

V spravo ji je podaril dva majhna zlata kolesja, ki sta ji spet vrnila vero v Francescovo darežljivost in velikodušnost.

Ko je kardinal in nadškof Ferdinand zvedel za bratovo početje, je poslal Bianchi po posebnem slu iz Rima dolgo, očitkov polno pismo. Kako to, da se je vseeno vrnila v Florencia? Ali tako drže Cappellovi svoje besede? Globoko je užaljen in bo nadaljeval boj, ki ga ji je nekoč napovedal!

Benečanka se pa ni kesala. In če je še tako premišljevala in pretehtavala svoje dejanje, zmerom je bil sklep isti: Florencia je njena usoda in tej usodi je imela Francesco!

Ivana je kajpak kmalu zvedela, da njen mož spet zahaja k lepi tekici. Mlada Avstrijka je pa že izgubila sleherno upanje, da bi si pridobila moža,

in se je zato skoraj sprla z ljubim Bogom. Velela je celo poklicati nekega črna solca, ki naj bi ji s svojimi peklenjskimi umetnjami pomagal odkriti se neljube Benečanke. Pri tej premelnosti čarovnici pa tudi ta pripomoček ni zalegel.

Ko je Bianca kmalu nato slučajno res zbolela in morala nekaj mesecev ležati, ker jo je mučila strašna vročina, je bila nadvojvodinja srečna. Potem je pa lepega dne zvedela, da je Bianca naredila oporoko. In tedaj se je pričela sramovati svojih zmaličenih čustev, spet je prosila nebo za odpustanje in postala je še otožnejša.

In ko je Bianca ozdravela, je Ivana sveto verjela, da so jo rešile le njene vroče molitve. Ta drobna, skromna nadvojvodinja z bujno habsburško spodnjo ustnico je bila dobrodušna, nekoliko praznoverna, a spravljaliva ženica.

In vendar jo je kmalu po Bianchini vrnitvi spet doletela nesreča, kajti spet je povila dediko.

Stari vojvoda Cosimo je že petič poslal svoji snahi nad vse ljubeznivo pismo z vljudnim obžalovanjem, da ga predraga snaha še zmerom ni razveselila z veselo novico, da se je v Florencia rodil prestolonaslednik...

Tudi don Francesco, princ regent, je bil zelo nejevoljen ob misli, da je njegova cesarska žena tokrat spet »odpovedala«. Iskal je tolažbe v Bianchini naračju, kajti le pri njej, strastni in živahni, so se mu razpršile otožne in temne misli. In med tem, ko se je visoka mati odpeljala na podeželsko posestvo v Toskani, da si po svojem petem porodu nabere novih moči, sta princ in lepa Benečanka kovala nove načrte.

»Že peto dekle,« je vzklil princ nejevoljno in oči so mu potemele. »Habsburžani imajo pa zmerom dovolj dečkov, kadar jih potrebujejo za svoj cesarski prestol! Ah, nesrečen sem Bianca, zelo, zelo nesrečen...«

»Moj princ, moje vse,« je nežno dahnila Bianca in se privila k njemu. »Če potrebuješ pomoči, se obrni do mene. Naj bom tvoja sreča, naj bom tvoj amulet!«

Princu regentu so se črte na obrazu v trenulku omehtale. Strastno in neugnano je sklenil Bianco v objem in njeni zlati lasje so ga božajoče ščegotali po obrazu.

»Amulet nosimo okrog vratu, ali ne, Bianca mila?« Stisnil jo je k sebi in strastno zašepetal: »O Bianca, zakaj ti ne pokloniš Medicijem prestolonaslednika?« To je bilo in ostalo njegovo edino vprašanje, ki nanj lepa ljubica ni vedela odgovora.

Le kakšne misli so se utegnile poditi po častihlepi glavici te neugnane, vročevrčne ženske?

»In potem se bom poročil s teboj in te povzdignil v florentinsko vojvodinjo...«

»... Medicijem prestolonaslednika...« Še dolgo potem, ko je princ že odšel, sta kovali ti dve besedi v Bianchinih srcu neugnan ritem, ki je spodbudil častihlepo Benečanko, da se je odločila za usodno tveganje.

Dalje prihodaš!

Usodni prstan s strupom

Napisal P. Elbogen

preprostimi sredstvi se je oblačila zelo okusno.

Smehljajoče občudovanje svojih prijateljev sem z zadovoljstvom sprejemal. Moj zaslužek je postopno rasel, in ko sem lahko izpolnil visokoletne želje ljubljene žene, sem postajal čedalje srečnejši.

Strašni dogodek, ki se je potem pripetil, naj vam opišem v enem samem stavku. Ravno ko sem postal predstojnik nekega večjega oddelka, sem našel pisma, ki sem iz njih posnel, da je imela moja žena razmerje z lastnikom podjetja, kjer sem bil v službi, in sicer že več mesecev pred poroko.

Niti besedice nisem črnil, bil sem nepopisno razburjen in obupan, a nazadnje sem se odločil in sem ženo poslal k njenim staršem, sam sem pa sklenil umreti. Zame ni bilo več življenja, kajti strta mi je bila volja in peruti polomljene. Izgubil nisem samo svoje ljubezni, namena in cilja svoje-ga dela, ampak tudi — kajti pri priči sem bil odpovedal — svojo službo. Vse je bilo pri kraju! Prav zdajle, v pol-snu, tu v kotu, sem se spet spomnil tistega strahotnega septembrskega večera, ki sem ga preživel tako, da sem iskal smrti. Blodil sem ob reki, poliskal sem prijatelja zdravnika, ki mi ni hotel dati želenega recepta, ko je videl, kakšne volje sem. Vse svoje življenje se nisem imel samokresa v rokah. In vendar sem si z vsemi svojimi čustvi želel samo smrti.

Po cele ure sem jokaje in ihta tekal doma po sobi in nazadnje sem se naspol nezavesten zgrudil na pre-progo. Ko sem se nekaj minut pozneje zbudil, se je na mojem starem prstanu nekaj premaknilo. Na notranji strani se je odprl, v njem je bila pa majhna posodica in v njej rumenkasta tekočina: prstan s strupom. Tega nisem niti slutil. Zgodil se je grozoten čudež. Sam sem držal smrt v rokah. Usoda mi je kazala pot, ki sem jo tako dolgo iskal. Ena sama kretnja, in nič več me ne ločilo od vrat večnosti.

Tedaj pa, ko mi ni ostalo nobenega izhoda in izgovora več, sem se začel pogajati sam s seboj. Ves odrevenel od strahu, ukopan od teh kačjih oči, sem se strahopetno vprašal: Ali je sploh vredno zaradi te nezveste, lažne ženščine? Ali ji ne bo do zadnjega diha laskalo, da je nekdo zaradi nje umrl? Mar nisi ti, tako sem se nečimrno vprašal, tisočkrat boljše od nje? Bila je tvoja prva, ali mora res biti tudi zadnja ljubez? Ali misliš, da že poznaš življenje in ljubezen, če si prvič izgubil v tej žalostni loteriji? In tressoč se od strahu sem že v prvem jutrnjem svitu zaklenil prstan v železno blagajno.

Zdaj ga že več let spet nosim. Poročil sem se še enkrat in zadovoljen sem. Moja žena je ljubka in ljubezniva. Ali je strup še v prstanu, vprašate? Prosim vas, čemu naj bo meni, navadnemu meščanu, romantična strupena stekleniča v pečatnem prstanu? Pred desetimi leti sva hotela z ženo najinega bolnega psa brez bolečin spraviti s sveta. A glej: strup ni učinkoval, kajti sploh ni bil strup, ampak sladkorna voda... (r.F.)

Humor

Točno

»Ali lahko upam na svidenje, lepa neznanica?«
»Ob priložnosti me pokličite po telefonu.«
»Vaša številka?«
»Dobili jo boste v telefonskem imeniku.«
»In vaše ime?«
»Ime je pa zraven številke.«

Oče in sin

Mirko, bogati tovarnarjev sin, večerja pri svoji teti in se na prvi pogled zaljubi v svojo sestrično Milko. Čez nekaj dni stopi k očetu in mu zaupa, da bi jo rad zasnil.
»Nemogoče, jaz sem Milkin oče!« mu odgovori tovarnar.
Mirku je zelo hudo, toda spame-tuje se in kmalu nato zaljubi v Mileno, hčerko očetovega prijatelja. Kmalu sta mlada zaljubljenca tako daleč, da pričinja Mirko spet misliti na poroko. Kajpak stopi k očetu po dovoljenje.

»Obžalujem, sin, toda tudi Milena je moja hči!«

Mirku se stoji, a še o pravem času se zaljubi v svojo lepo znanko Miro. Tretjič stopi k očetu po nasvet, toda tudi tretjič mu oče odgovori:

»Smolo imaš, moj fant: tudi Miri sem jaz oče!«

To je pa mladcu že preveč, lotila se ga je otožnost, izgubi tek in veselo do življenja. Naposled se oju-nadi in zaupa materi svoje težave:

»Zaljubl sem se v sestrično Milko, toda očka pravi, da je njen oče in da je tudi Milenin in Mirin oče. Kaj naj zdaj storim, mama?«

Gospa tovarnarjeva se je pomenljivo zasmejala, potlej je pa dejala:

»Izberi si izmed teh treh deklet tisto, ki ti je najljubša — saj tudi ti nisi sin svojega očeta...«

Med prijateljskima

»Joj, kakšna osla sva!«
»Govori vendar v ednini!«
»No dobro: joj, kakšen osel si!«

Nesporazum

»Gospod, rad bi se poročil z vašo hčerko.«
»Všeč ste mi, nič nimam proti te-mu. Samo... ali poznate mojo ženo?«
»Da, toda vseeno bi rajši imel vašo hčerko.«

Ljubeznivo

»Ako bi vedela, kdo stoji pred vrati, ne bi bila odprla!«
»In če bi jaz vedel, kdo je za vrati, ne bi bil pozvonil!«

Najtežje delo

»Vsako jutro opraviš pred zajtrkom najtežje delo vsega dne.«
»Kaj pa vendar delaš?«
»Vstati skušam iz postelje.«

Anekdota

Lev in srečni oče

Zelo star, a zelo bogat mož se je poročil z mlado, lepo, a revno deklico. Eden izmed njegovih prijateljev, po poklicu pastor, ga je posvaril pri sklepanju tako neenakega zakona:

»Le pomislite, vaša bodoča žena je mlada in lepa! Po glavi ji bodo rojile želje, ki jih ji ne boste mogli izpolniti; utegnute doživeti še hudo razočaranje!«

Leto dni pozneje je starček ves srečen prišel k pastoru: »Zdaj boste videli, kako neutemeljen je bil vaš strah. V zakonskem življenju sem silno srečen in še nekaj, rad bi, da bi vi prvi zvedeli to veselo novico... moja ženka mi bo kmalu poklonila otroka! Ali ni to največja sreča, ki si jo lahko človek v življenju želi?«

Pastor je previdno odgovoril:

»Moj Bog, samo ubog človek sem, ki ničesar ne ve, toda spominjam se dogodka, ko sem bil še misijonar v Afriki. Sprehajal sem se ob robu pragozda in čital Sveto pismo. Zdajci skozi iz gozda velikanski lev in plane name. Vzdignil sem roko in na vso moč lopnil zverino s Svetim pismom po glavi. Lev se je mrtev zvalil na tla... Toda ko sem se obrnil, hvala Bogu za čudovito rešitev, zagledam lovca, ki si je ravno opteval puško na ramo. Iz cevi se je še kadilo...«

„Vse teče“ – stara modrost za moderne dni

Kadar smo trudni, site dela in borb za kruh, se nam iz srca izviije otožen, hrepenec vzdih: »Ko bi bilo že vsaj konec! Ali bom morala res vse življenje opraviti v tej pisarni, v tej zakotni kuhinji, pri teh dolgočasnih, debelih knjigah, v tej štirioglati kletki, ki ji pravijo blagajna, za tem hreščočim, neusmiljeno ropotajočim pisalnim strojem, itd. itd.

Tukrat je nebo navadno sivo, motno, zrak diši po dimu in zdi se, da že leta in leta ni posijalo sonce. In tedaj ima človek to slabo navado, da se z vso sebičnostjo obrne vase, grebe po svojem srcu in sladostno odkriva vse svoje težave in križe, ki jih je že preživel, in celo one, ki ga še čakajo nekje v temni, sivi bodočnosti. Nič čudnega, če mu ob takem premišljevanju upade pogum in oslabi volja.

In drugo jutro že spet sije sonce, ves svet je poln veselja in svetlobe, večerajšnja čemernost je pozabljena, dobili smo plačo, morda zaljubljeno pismo od ljubljene bitja, prebrali smo novo idejo, storili smo dobro delo, da nam je toplo pri srcu — skratka, pozabljene so večerajšnje tožbe, danes smo srečni, veseli in pripravljeni prijeti za trdo delo ravno tako kakor za najprejdržnejšo norčavost.

»Se je lepo na svetu in vredno živeti,« vzkliknemo v resničnem (a ne upravičenem) zanosu, ne da bi se natanko zavedali, zakaj smo prav za prav tako neugnani veseli in dobre volje. Kakor vreme se je izpremenilo tudi naše razpoloženje, še večeraj je na naših srcih ležala megla, danes nas pa že greje sonce.

So ljudje, ki skoraj ne poznajo čemernih in veselih dni, so pa tudi takšni, ki se jim slepo predajajo, ne slutijo, kako nesmiselno je podlegati splošni neubranosti, ki visi v zraku — kakor pravi ljudska govornica. Življenje ni tako lahko, ne tako težavno, kakor si ga nekateri predstavljajo. V njem ne smemo iskati posebnih, opojnih veselj, vendar tudi ne smemo misliti, da je takšna in takšna nezgoda od vseh vekov doletela nas

in samo nas in da še nihče ni toliko pretrpel kakor ravno mi.

Ali poznate staro modrost grškega filozofa Heraklita, ki je živel okrog 500 let pred Kristusovim rojstvom? Ta vsekakor modri mož je prvi prav na kratko in jedrnat povedal svetu tolažilno resnico: *návra óter, vse teče* (t. j. vse mine), kajti, nihče ne more dvakrat stopiti v isto reko.

Danes si še žalostna in otožna, kaj kmalu bo pa valovje časa odneslo tvoje težave in spet bo posijalo sonce, zakaj bi se torej tako slepo predajala svoji slabi volji in otožnosti?

Morda si bolna, želiš si zdravja, o kako zelo si ga želiš, zdravnik ti obljublja: »Prav kmalu, še nekaj dni, tebi se pa teh nekaj dni zdi dolga večnost, ki je neče biti konec. In vendar bo tudi to minilo, odplaval bo dalje in stopila boš v nove, čiste in še neskaljene valove življenja.

Kadar se nas „prijetlje“ slaba volja, kadar se nam zazdi, da življenje nima nikakršnega pravega smisla, da je samo še boj za polnjenje želodca in lačnih ust, tedaj se spomnimo te stare modrosti, ki je v današnjih burnih dneh še posebno na mestu. V koncu vsakega dogajanja je že pričetek drugega, novega, kajti vse je samo menjava. Ali smo si torej potlej upravičeni greniti teh nekaj dni s tožbami in nepotrebnostjo, ki bo tako in tako sama po sebi prešla?

Kadar imamo smolo, kadar se nam kaj lepega, v kar smo nezmotljivo verovali, razbije kakor glinasta posoda, kadar se nam godi velika krivica, se zravnamo in pomislimo na to starogrško modrost. Morda je naša smola sreča za druge, morda je naša žalost drugim v veselje in morda pomeni naš neuspeh polet nekoga, ki je srečnejši od nas? »Slaba tolažba,« boste porekle, toda ali so tisti, ki danes uživajo srečo, res toliko srečnejši od nas? Nikakor ne; življenje samo nas uči, da vse teče, se menjava in mine in da je v vsakem koncu tudi že začetek, ki ravno s takšno bliskovito hitrostjo drvi k svoji izpolnitvi...
Saška.

Naša kuhinja

KAJ BO TA TEDEN NA MIZI?

Četrtek: Juha iz ovsenih kosmičev, čebulna omaka, krompirjev piré. — Zvečer: Francoska solata z aspicom.

Petek: Zelenjavna juha, čebulna zelenjava, krompir v koščkih. — Zvečer: Krompirjevi rezanci, motovilec. — Sobota: Juha iz črnega korena, govedina s praženim krompirčkom, kiseli hren. — Zvečer: Obarna tetelina s cvetačo.

Nedelja: Riževa juha, dušen krompir, goveji zrezki v omaki, radič. — Zvečer: Kranjske klobase z gorčico in krompirjevim pirejem, marmornat kolač.

Ponedeljek: Goveja juha z vlivanci, zelenova solata, krompirjev piré. — Zvečer: Dušeno zelje z jabolki.

Torek: Grahova juha s slanino, zvit pečena, nadevana s sardelami, kremove rezine. — Zvečer: Goveji golaž, keksi.

Sreda: Goveja juha z rezanci, svinjski zvrtki, nadevani s špinado, vlečna gibanica. — Zvečer: Jajčne palačinke z zabeljeno zelenjavo.

Pojasnila:

*Čebulna zelenjava: Skrbno olup ½ kg čebule in jo z eno žlico paradižnikove meze in dvema žlicama presnega masla na ognju do mehkega duši. Dodaj dve žlici sladkorja, nastrgano lupinico in sok ene limone, dve jedilni žlici moke in kezarček vina z nekaj juhe. Vse skupaj na pokritem štedilniku še enkrat 10 minut duši. To pikantno zelenjavo serviraj h krompirju v koščkih.

**Juha iz črnega korena: Očisti ½ kg črnega korena in ga namoči v vodi, ki si jo nekoliko okusila. Zdag ga zreži v 3 cm velike kose in ga v slani vodi do mehkega kuhaj. Zmešaj svetlo obarvo z juho črnega korena, dobro pokuhaj in pridaj koren. Podmeti z enim rumenjkom in začini z nekaj kapljicami »Juhana«.

***Zelenova solata: Očisti in umi to zeleno nareži na večje kose in jo v slani vodi kuhaj 5 minut, zdaj jo nareži na rezine, ohladi, jo zmešaj z gorčično majonezo in nesi na mizo.

*Dušeno zelje z jabolki: Presne zeljnate glave nareži v štiri dele, jih očisti in liste zreži na tenke rezance; naloži jih v dobro omaščen prsten

lonec, zažni s soljo in poprom in z nekaj muškatanega oreška. Vse skupaj zalij z dobrim kisom, lonec pokrij in zelje pri šibkem ognju duši. Ko je

Varuj in neguj svoje zobe, dvakrat na dan s:

Chlorodont-zobno pasto

čisto mehko, dodaj na debele rezine narezana jabolka, nekaj žlic sladkorja in vse skupaj pokuhaj.

*Keksi: Potrebujes ½ kg moke, zavojček pecivnega praška, zavojček vanilijevega sladkorja, 20 dkg presnega masla, 14 dkg sladkorja v prahu, 2 rumenjaka, 1 celo jajce, 1—2 žlici mleka in 1 jajce za mazanje. Moko dobro zmešaj s praškom, nato vtapi s presnim maslom, s sladkorjem, dodaj rumenjaka, jajce in mleko in zgneti testo. Zvaljaj ga na 4 mm, oblikuj kekse, jih pomaži z jajcem in daj peči.

Nekaj modnih smernic za pomlad

Skoraj verjetno se mi zdi, da si zdaj še nobena izmed vas ne bo kupila pomladnega blaga ali krojila in šivala pomladne obleke, vendar sem prepričana, da ste vseeno na dnu srca nekoliko radovedne, kakšna presenečenja vam pripravlja letošnja pomladna moda.

Blago bo letos še finejše in mikavnejše kakor prejšnja leta. Posebno čedno in popolno je blago za kostime in plašče. Blago za kostime je na splošno zelo podobno blagu za moške obleke, vendar je pa neskončno nežnejše, pripravnije za gubanje in svojevrstne kroje. Za bluze in obleke bo spet zelo v modi vzorčasto blago, kajpak v vseh mogočih barvah in z zelo nenavadnimi vzorci. Mnogo bomo videli blag, ki bodo po eni strani vzorčasto tkana, po drugi pa enobarvno; ta blaga bodo posebno pripravna za kostime in popotne plašče.

Kroji še niso čisto natanko določeni, vendar pa lahko povemo, da ne bodo dosti drugačni od letošnjih, vsaj zdaj spomladi še ne. Plašči bodo imeli še zmerom značilno »princesno« obliko, zadaj bodo širši in valoviti, spredaj se bodo pa spet zapenjali samo s eponkami ali z enim gumbom, tako da bo videti tudi nekaj obleke. Kostimi se bodo pa zapirali na štiri gumbe, krila bodo ozka in skoraj brez gub.

Barve: kakor vsako leto, lahko

tudi letos rečemo, da bodo moderne vse barve in da bodo le nekatere bolj ali manj moderne. Spet sili moda v ospredje pastelne tone, ki so sicer ne navadno lepi in prijetni za oko, ne pa tudi tako praktični za čiščenje. Moderna bo modra v vseh odtenkih, posebno pa v medlem, nekako ugaslem odtenku. Nežni zeleni in rjavkasto-rožnati odtenki bodo pri modnih damah tudi zelo v časih, morda bodo imele pa ženske letos manj razumevanja za temnejšo lestvico tonov, ki spomladi ne bo imela dosti veljave.

Klobuki, ljube moje bralke, so pa poglavje zase. Komaj smo se navadile na te čudne epake, ki jim vseeno prizanesljivo pravimo »klobuki«, že bodo spomladi spet tako spremenile obliko, da ne bomo vedeli, kam z njimi. Videla sem nekaj pariških modelov, in po pravici naj povem — zgrozila sem se. Letošnji pomladni klobuki so še najbolj podobni cvetličnim vencem in šopkom in pa — dobro obloženim krožnikom z vegetarijanskimi dobrotami. Povsod celi šopi cvetja, vmes tudi sadovi, tako jabolka, hruške itd. Na nekem klobučku sem videla dražestno garnituro iz — korenja, iz ljubkega rumenega, kajpak umetnega korenja. Kajpak bodo tenčice spet v modi, nosile jih pa ne bomo več do pol obraza, temveč samo do nosa, ali pa čez ves obraz. Tenčice, ki bodo segale čez čelo do nosa, bodo precej goste, tiste pa, ki bomo vanje zavijali ves obraz, bodo redke in

HERSAN ČAJ

DELUJE
dobro pri obolenju želodca, jeter in ledvice.
Pomaga pri posopjenju žil in hemoroidih

OLAJŠAVA
bolečine in trpljenje pri revmatizmu in sklepnem protinu

OBLAŽUJE
bolečine pri mesečni čišči

ODSTRANJUJE
nepotrebno mast in pripomore do vitkosti

DOBITE GA V VSEH LEKARNAH

Reg. S. br. 19830/1933

zelo nežne. Klobuki se bodo še zmerom vezali pod vratom s pisanimi trakovi, ki bodo pogosto tudi mahljali na prsi ali pa vihrali po hrbtu. Upajmo pa, da bodo k nam prišli samo še odmevi teh pariških novosti.

Pri dežnikih bomo pa doživele zelo smešno spremembo, ki najbrže ne bo vsem všeč. Palica pri dežnikih bo podaljšana, kljuka pa večja in dežniki bodo tako na moč podobni dežnikom naših babic. Ako se pripomnim, da bomo uporabljale kmalu samo še celofan namesto svile, si nove dežnike lahko v duhu predstavljate kot ljubke pisane — solčnike. Za danes dovolj, pa še drugič kaj! Simona.

pak ta hoja ni ravno posebno graciozna, a kadar smo same, moramo pač najprej gledati na zdravje. Tiste, ki imajo debele in zalite členke, pa si žele tenkih in gibčnih nožic, naj pa po stopnicah hodijo po prstih, ali vsaj bolj po sprednjem delu podplata. Nadležna mast na členkih jim bo v nekaj mesecih skopnela.

Popoldanski počitek

Večkrat smo že slišali, da popoldanski počitek, ali počitek po jedi zdravju bolj škoduje ko koristi. Nova zdravniška veda je pa ta predsek kot neutemeljen odpravila; narava sama prav rada vidi, ako se človek po jedi spočije in oddahne, kajti tudi dojenček po sesanju kaj hitro zadremuje ob materinih prsih in ravno tako mlade živalce. Popoldanski počitek je torej prav priporočljiv, in tisti, ki si ga lahko privoščijo, naj ga nikar ne opuščajo. Po kosilu se torej naspol sede, naspol leže zlekemo v mehkem stolu in zadremujemo za kakšno pol urice, vendar pa ne ležemo, kajti vodoravna lega je za poln želodec škodljiva.

Nega kože in pomlad

Marsikatera bo morda iz lastne skušnje vedela, kako občutljiva je koža spomladi; ravno zdaj, v februarju, marcu in aprilu ljudje najbolj bolehalo za kožnimi boleznimi in za raznimi kožnimi izpuščaji. Kakor vemo, je koža precej tehten odsev prebavil in želodca, zato moramo prav zdaj spomladi posvečati naši prehrani več važnosti kakor navadno.

Ljudje, ki se nagibajo h kožnim izpuščajem, ekcemom, lišajem itd., naj spomladi prostovoljno prično dieto in naj se kolikor mogoče izogibajo mesa. Mater v pričakovanju naj jedo samo lahke in milo začinjene jedi, njihovo prenegovanje bo obilno poplačala zdrava in čista otrokova koža.

Nega oči

Kdor dosti čita, piše ali pa riše, skratka, kdor mora zelo napenjati oči, naj sem in tja opusti delo in upre svoj

Proti zaprtju

Leopiltule

Oglas reg. S. br. 3236 dne 19. II. 1938.

pogled v daljavo. Ni važno, v kaj se zgleda, priporočljivo je pa, da si v duhu predstavlja nekaj mikavnega za oči: sinje nebo, zelen, cvetoč travnik ali kaj podobnega; očesni živec se bodo namreč tako sprostili in spočili.

Zelo utrjene oči zdravimo z mlačnimi kamiličnimi obkladki. Dobra masaža za utrjene oči je hitro premikanje pogleda s predmeta na predmet. Dvignemo oči in pustimo, da romajo po vsej sobi in se dotikajo vseh predmetov v njej. Ako vsak dan naredimo takšen »sprehod«, bodo naše oči zmerom jasne in živahne, pogled pa ne bo nikoli brezizrazen in top.

Tiste, ki nosijo naočnike, naj jih vsaj vsako uro za nekaj minut napevajo in počakajo, da se oči spočijejo. Ako si pa kratkovidna ali daljnovidna, pojdi takoj k zdravniku, da ti določi primerne naočnike.

Kurja očesa

»Kurja očesa« so menda ena izmed najbolj vsakdanjih človeških težav, vendar so skoraj zmerom le neprijetna posledica človeške nečimrnosti. Skoraj v vsakem primeru nastane kurje oko zaradi preozkih, pretesnih ali prekratkih čevljev, ki jih posebno nežni spol zelo ceni. Kajpak so včasih vzrok te zoprne nadloge tudi pretirni čevlji; tedaj je pa kriv čevljar.

Najzanesljivejši pripomoček za odpravo kurjih očes je žal še zmerom samo nož in sicer nož v strokovnjakovi roki. Seveda imamo še dolgo vrsto vseh mogočih zdravil, ki so pa uspešna le še pri čisto novih in nežnih kurjih očesih. Priporočljiv je tudi silecni obliž, pri lažjih primerih pa precej pomagajo limonove rezine, ki jih ponoči navežimo na boleče mesto.

Otroške vozičke

in igrače, šivalne stroje

kupite po ugodnih cenah pri

S. REBOLJ & DRUG

Ljubljana, Gosposvetska c. 13

Sivati stroji

rabljeni od 400 din. dalje, novi od 1600 din. dalje. Rabljene stroje vzamemo v račun.

Ugodni plačilni pogoji.
NOVA TRGOVINA
Tyrševa (Dunajska 36)

☐ = rjava barva ☐ = oranžna barva

Problemi našega časa

Kadar se čas ustavi...

Kurioznosti francoske ustave

Članek je bil pripravljen že pred tremi tedni, a smo ga morali zaradi pomanjkanja prostora (prav takrat je začel izhajati naš novi roman) odložiti. Njegova aktualnost ostane kljub temu skorajda nezmanjšana.

Najnovejša notranja politična težava na Francoskem so spet pritegnile pozornost javnosti na zamotano zgradbo francoske ustave. Dve okoliščini dovolj jasno pojasnjujeta šibke strani francoske ustave: 1. republika se ima za svoje rojstvo zahvaliti golemu naključju, in 2. njeno ustavo so izdelali monarhisti.

Dež ubil monarhijo

V času, ko je poslanec Wallon vložil predlog za ustanovitev republike, je bilo v narodni skupščini nekako prav toliko monarhistov kakor republikancev in pričakovati je bilo le pike razlike v glasovih. Na dan glasovanja je hudo deževalo. Ob pričetku seje so bili že vsi razen enega poslanca na svojih prostorih; le notar Brochet je še čakal ob vhodu, da bi se predsedniku vlade, vojvodi de Broglju, še osebno poklonil. Ta notar z dežele je pa nosil še staromodno, visoko zaprt frak in je bil zato za čudo podoben ravno tako oblečenim služabnikom. Ko je vojvoda stopil v vežo, je pomnil svoj mokri dežnik notarju, misleč, da ima opravka s služabnikom, in odšel v sejno dvorano.

Užaljeni notar je zato glasoval proti vladni in prav ta glas je odločil o usodi državne oblike; ko so namreč razglasili rezultat glasovanja, se je pokazalo, da je zmagal Wallonov predlog za ustanovitev republike z enim glasom večine, z glasom užaljenega podeželskega notarja...

Več kakor kralj

Kmalu nato so se masčevali monarhisti, ki so tedaj imeli večino v parlamentu, z določitvijo ustave, ki je podeljevala predsedniku republike skoraj kraljevske oblasti. Trije ustavni zakoni iz leta 1875. določajo med drugim, da volijo predsednika republike vsaki sedem let (v Združenih državah vsaka štiri leta) in da ga je moči tudi na novo izvoliti.

Teoretsko utegne torej predsednik republike vladati vse svoje življenje in to je bil tudi namen monarhistov; upali so namreč, da bodo v pripravnem trenutku izvolili za predsednika kakšnega Bourbona. Zato so podelili predsedniku republike tudi še več drugih kraljevskih pravic. Predsednik republike imenuje vse državne uradnike, častnike in celo sodnike; prednost, ki je ni imel niti Ludvik XIV.! Dalje sklepa tudi vse državne pogodbe, imenuje in odstavlja ministre in lahko vrne odlok, ki sta ga bili izglasovali že obe zbornici. Predsednik lahko skliče parlament na izredno zasedanje in ima tudi nevarno pravico, da lahko s pristankom senata razpusti poslansko zbornico. Naposled pa še predseduje ministrskemu svetu (celo angleški kralj nima te pravice) in ni odgovoren nikomur, razen če mu dokazujejo veleizdajo.

Razumljivo je torej, da je Gambetta ob sprejemu tega zakona obupno vzkliknil: »Odpovedali smo se vsem svojim pravicam!«

Ujetnik v Elizejski palači

S časom se je pa pokazalo, da je Gambetta le prečno gledal, kajti med mnogimi paragrafi te ustave je dovolj dvomljiva, ki utegne občutno prikrajšati predsednikovo svobodo. Okoliščina, da predsednik ni odgovoren nikomur, je dvorezen meč. Vsak odlok državnega poglavarja mora imeti spodpis odgovornega ministra. Še več: ako predsednik blagoslovi nov spomenik, ako se pelje v opero ali h konjskim dirkam, ga mora zmerom spremljati kateri minister, da prevzame odgovornost za sleherni njegov korak.

In nevarna pravica razpustitve parlamenta? Samo enkrat se je neki predsednik, maršal Mac Mahon v letu 1877. poslužil te pravice, in to ga je stalo njegovo visoko čast. Od tistih dob predsedniki niso več skušali razpustiti parlamenta, nasprotno: praksa je pokazala, da je še vselej, kadar je prišlo do nesoglasij med vlado in predsednikom republike, moral odnehati predsednik. Dostoj se je to zgodilo štirikrat, poslednjič leta 1924., ko je moral Millerand, ki se je drl preveč posegati v politiko, v teku 24 ur odstopiti.

Praktično je torej predsednik republike le »ujetnik« v svojem domu, elizejski palači. Njegovo mesto je pred vsem reprezentativno in republika se tega tudi zaveda, ker mu ne priznava stalnih dohodkov, temveč mu samo vsako leto z zakonom določi višino njegove plače. Zdaj znašajo njegovi dohodki tri milijone frankov na leto, čedna vsotica, ki sanjajo o njej vsi Francozi. Po zakonu namreč lahko po-

stane vsak francoski državljani predsednik republike, samo da ima nemadeževano preteklost in da ga je izvolila narodna skupščina, drugače pa ni niti treba, da bi bil poslanec.

Ministrski predsednik, ki pa ni predsednik

Ako torej predsednik republike ni krmar državne ladje, kdo jo potem prav za prav vodi?

Kajpak ministrski predsednik. Pri tem naj pa kar takoj opomnimo, da francoska ustava prav za prav ministrskega predsednika sploh ne pozna. Ministrski predsednik nastopa torej samo »nezakonito« in je teoretsko enak svojim tovarišem.

Kako »rode« vlado

Skrbi bodočega predsednika francoske vlade se prične že v predobju predsednika republike, ki mu podeli mandat za sestavo nove vlade. Najprej mora spoznati svoje ministrske tovariše in to ni nikjer težje kakor v Parizu. Bodoči predsednik si mora najprej polskati večino, hkrati pa še upoštevati tudi vse mogoče politične skupine in njih voditelje. Nato pridejo na vrsto politični prijatelji in za njimi prijatelji teh prijateljev. Potlej prihajajo k njemu še skrivnostno zagrnjene dame v velikih večernih toaletah, priporočajo svoje moze in svoje ljubljence. Nenavadno, a značilno za francoske razmere je, da do malega vsako vlado sestavljajo pončiči. Časnikarji, ki čakajo na novice, imajo pa v predobju dobro založen bufet in tako vlada med njimi navadno kar zdrav optimizem...

Ce pomislimo, koliko kandidatov se poteguje za ministrske stolčke, bomo razumeli, da je v francoski vladi pogosto več kot trideset ministrov in državnih podtajnikov. Ako ni več nobenega resora prostega, potem imenuje vsiljivega kandidata v božjem imenu za ministra brez portfelja. Vsekakor so v tej usodni noči vsi parlamentarci, ki mislijo, da so vredni ministrske časti, strašansko na trnju. Navadno tekajo v svojem stanovanju — »ministrsko aktivko« imajo že pripravljeno na mizi — živčno okrog telefona, ki naj bi jim prvi oznanil tolikanj zaželeno imenovanje. Njihov nerodni položaj brezsrčni in hudomušni časnikarji pogosto izrabijo za kakšno potegavščino. Najboljčnejša potegavščina je, da časnikarji pozove pri nestrpnemu kandidatu, se predstavijo za ministrskega predsednika in ga povabijo, naj takoj pride v ministrstvo, da bo prevzel ta ali oni resor. Ko ubogi kandidat res brez sapa prisopiha na ministrstvo, pa zagleda tam zgolj škodoželjne obraze navihanih časnikarjev.

Zurnaliste je potegnil

Zgodilo se je pa že, da je užaljeni kandidat nabiral časnikarje. Pri eni zadnjih vladnih kriz je neki časnikar po telefonu poklical vrlega podeželskega poslanca Morinauda in mu sporočil, da je imenovan za ministra. Morinaud je ne bode len takoj prihitel k ministrskemu predsedniku. Fotografirali so ga pred vrati, da bi ujeli na plošče njegov razočarani obraz, a glej: izza vrat predsednikove sobe se je zasililo ogorčeno vpitje, a grmel ni predsednik, temveč Morinaud. Ko nato so se odprla vrata in iz sobe je slijol od sreče stopil vrli Morinaud in ponosno dejal časnikarjem: »Gospodje, čestitajte mi, minister sem!«

Časnikarjem se so podaljšali obrazi. Pozneje so zvedeli, da je ministrskega predsednika razsajanje razočaranja moza tako preplašilo, da mu je ves prestrašen ponudil portfelj, samo da bi se ga hitro odkrižal. Bodo mo pa pravični in pripomnimo, da Morinaud svoje službe ni izvrševal prav nič slabše kakor kdor koli drugi na njegovem mestu.

V nobeni drugi deželi ni usoda vlade tako negotova kakor na Francoskem. Ze ena sama interpelacija utegne vreči vlado. Pogosto se rode na podlagi kuloarskih intrig kar se da nenavadne enodnevnice večine, samo da bi strmoglavile vlado. Tako je razumljivo, da ima Francija med vsemi državami v Evropi največ še živčnih bivših ministrov.

Od ustanovitve republike (31. avgusta 1871.) do danes so imeli na Francoskem nič več in nič manj kakor 103 vlad. Od maja 1928. leta pa do aprila 1935. leta, torej v bori sedmih letih, se je menjalo kar 16 vlad. Mirno lahko trdimo, da francoska vlada ni v rokah elizejske in tudi ne matignonske palače, temveč v rokah parlamenta, ki diktatorsko odloča o vodstvu države.

Ta ustavni sistem ima svoje prednosti in svoje pomanjkljivosti. Porok je za varstvo demokratičnih načel, kajti nihče ne more vladati proti volji parlamenta. Bolj kakor kje drugje je na Francoskem vlada zanesljivo zrcalo političnih struj v narodu, po dru-

Začnite danes!

Kratka vsebina 1. in 2. nadaljevanja

Na družabnem večeru pri nemškem konzulu v Petrogradu se dr. Eckard, dopisnik nemškega časopisa »Prapora«, spozna z bančnim ravnateljem Arnikom in njegovim tajnikom Petrovskim. Takoj zasluti, da Arnikov zasleduje ženo njegovega prijatelja Brunolda, vendar pa o tem molči. Nekaj dni na to sreča Brunold svojo ženo sam pri Petrovskem v stanovanju in vidi, kako se Olga ravnatelja otepa. Srdit in ogorčen odpove nameravano službeno potovanje v Moskvo. Eckard mu prigovarja, naj se preseli v Berlin, toda Brunold ostane na ženinovo prošnjo rajši v Rusiji. Kmalu na to odvede tajna policija Brunolda kot političnega zločinca v Sibirijo. Življenje njegove mlade žene Olge in njegovega otroka je od tega dne v rokah usode...

3. nadaljevanje

»Kaj naj bi neki vedela? In tako sama sem!... Nikogar nimam, nobenega sorodnika, nobenega prijatelja. Ko sva vendar živeča tako sama zase. Zato sem poklicala vas na pomoč. Če bi mi Riharda zares vzeli, če bi ga kot političnega zločinca odpeljali v pregnanstvo v Sibirijo, bi tega ne mogla prenesti!«

Obupen in pretresljiv je bil ta izliv in smrtni strah je govoril iz njega. Tudi če mlada žena ni ostala la ravnodušna nasproti zapeljivcu, je bila vendarle žena svojega moža in bi jo bilo moči ohraniti Brunoldu — če bo le njega mogoče rešiti. Takšne so bile misli, ki so se tisti trenutek podile doktorju po glavi. In ko je odgovoril, je bil njegov glas mnogo milejši in toplejši:

»Ne smemo še obupati. Sicer sem tuje pri vas, a moja priporočila so mi odprla že marsikatera vrata. Najprej pojdem k nemškemu konzulu, da se z njim pogovorim. Še danes popoldne vam bom o vsem poročal, ali bom pa sam prišel k vam. Izgubiti ne smemo niti ure!«

gi strani pa tudi branik demokracije pred diktaturo posameznikov.

Vse ure se ustavijo

Francoska ustava pa s svojo strogo zakonodajo tudi jamči za brezhibno delovanje državnega aparata. Otipljiv primer zato nam daje vsakoletno posvetovanje o državnem gospodarstvu. Zakon predpisuje, da je treba proračun za prihodnje leto brezpogojno odobriti še v tekočem koledarskem letu. Ker pa finančni minister predloži proračun šele ob koncu decembra, ostane za njegov sprejem in debato le še nekaj dni. Takrat se prične naval demagogov; vsak poslanec, vsak senator skuša za svoje volilno okrožje izbiti iz proračuna čim več denarja. Ker ima pa finančni minister na razpolago samo določeno vsoto denarja, se vname za sleherni izdelek med senatom in zbornico pravo mešetarjenje. Ta postopek imenujejo Francozi »navette« — nihanje — in res državni proračun v zadnjih urah starega leta neprestano niha med senatom in zbornico; posredovalci skušajo nasprotne zediniti; nekatere skupine mešetarijo za vsak frank kakor konjski mešetarji. Zdaj se mora ta ali oni senator hoče noče odpovedati zaželeni lokalni cesti v svojem departmanu, zdaj spet se mora neki poslanec sprijazniti z mislijo, da bodo pričeli »njegovi« vojašniki graditi šele drugo leto. Polnoč je že zdavnaj minila, pišemo že leto 1938. in po zakonu bi moral biti vsak državni izdelek »nezakonit«, ker državnega proračuna še niso sprejeli. Da se že vnaprej izognejo tej neprijetnosti, se poslužujejo Francozi pravne fikcije: ko udari polnoč, ustavijo vse ure v poslanski zbornici in v senatu in ko v poznih dopoldanskih urah 1. januarja naposled vendarle sprejmejo proračun, kažejo vse ure pri dnevnih svetlobi še zmerom polnoč!

»Teoretsko« so torej proračun sprejeli še v starem letu, in tako je vse v najlepšem redu.

To dogajanje nazorno kaže, kako Francoz svojo ustavo spoštuje. Res je zastarela in ima mnogo nedostatkov; ljudstvo daje predsednika republike, ki ima moč, a ne sme vladati; hkrati z njim mu pa da tudi ministrskega predsednika, ki nima nobene moči, a kljub temu vlada. Vendar je pa ta ustava v teku desetletij postala branik demokratične načela, najsveteljšega, kar Francoz pozna; kajti zanj je ta ustava simbol svobode, in za svobodo je sleherni Francoz pripravljen vsak hip žrtvovati svoje življenje na barikadah.

(n)

MIGLJAJ USODE

Po nemškem izvirniku priredila R. K.

Nato se je z vso naglico poslovil. Prihodnji dnevi so bili Evgenu Eckardu ena sama nemirna gonja.

Potrkal je povsod, kjer so ga že poznali, toda že prvi korak je podrl vse njegove upe. Konzulu se je zdelo stvar zelo resna in zato se ni hotel vmešavati vanjo. Doktorju je samo pojasnil, da tu ne more prav nič pomagati. Pri navadnih hudodelstvih bi bili preiskava in razprava javni, in tudi do jetnika bi človek lahko prišel, pri političnih prestopkih, je dejal konzul, je pa to izključeno; tu se vrše razprave — če se sploh vrše! — za zaprtimi vrati. Nihče se ne sme jetniku približati, kvečjemu se o njem zve kaj šele takrat, ko ga že obsodijo in odpeljejo v pregnanstvo v Sibirijo.

Na nemškem poslanstvu, kamor se je doktor najprej obrnil, so mu rekli prav isto. Poznal je poslaniškega tajnika, a ta se je odločno uprl, da bi zadevo svojemu predstojniku le predložil. Poslanštvo se je zavzemalo samo za petrograjske Nemce. Rusov mu ni bilo mar, zanje se ima brigati Rusija. In ruska vlada je bila v tej točki vse preveč občutljiva. Bog ne daj, da bi ji kdo stopil prebrazu! Na poslanstvu je dobil doktor še dobrohotni nasvet, naj se za takšne stvari rajši ne briga, kajti kot tujec utegne doživeti samo velike neprijetnosti. Reklji so mu, da je tukaj gost, da je dopisnik svobodnomiselnega nemškega časopisa, ki ga v Rusiji nič kaj radi ne vidijo, in če se bo vmešaval v takšne stvari, se kaj lahko zgodi, da ga bodo izgnali.

Evgen Eckard se kajpak ni zmedel za to. Vzlic vsem nevarnostim si je še naprej prizadeval, da bi rešil prijatelja. Potrkal je na vsaka vrata, toda vse je bilo zaman. Že samo usodna beseda »politično sumljiv« je vsakogar tako prestrašila, da je pri prič odloklonil sleherni pomoč, naj je že Brunold nedolžen ali ne. Vsem tistim, ki so imeli v rokah njegovo usodo, se je zdel pač kriv, in s tem je bila njegova usoda zapečaten.

Doktor se je moral nazadnje vdati v to, da je vse prizadevanje zaman. Nič več se ni dvomilo o tem, kdo je njegovega prijatelja ovačil in ga zapisal pogubi. Vendar je pa hotel priti na čisto in zato je nazadnje potrkal še pri glavnem ravnatelju narodne banke.

Le-ta ga je sprejel takoj, zelo vljudno in zelo uslužno. Dobro se je že spominjal njunega srečanja pri konzulu, in zdaj sta sedela drug drugemu nasproti v njegovi privatni pisarni in sta se pogovarjala na videz o čisto nedolžnih rečeh. Eckard kajpak ni dolgo odlašal z uvodom. Povedal je Arnikovu, zakaj ga je obiskal, in ravnatelj ni niti poskušal zaviti pogovor drugam.

»Brunold? Hm, za nas je bila to zelo nerodna stvar. Mož je veljal za enega najboljših in najvestnejših uradnikov, povsod so ga radi imeli, in zdaj pride takšna reč na dan! Za tako odličen bančni zavod, kakor je naš, je več ko neprijetno, da ima med svojimi uradniki takšne ljudi. Vi ste bili njegov prijatelj?«

»Na vseučilišju sva bila prijatelja. Zelo dobro ga poznam in porok sem vam, da so ga po nedolžnem osumili. Takšne zarobe in spletke mu še v sanjah nikoli niso rojile po glavi, in sploh... saj ni njegov značaj za takšne reči.«

»Morebiti ga je pa kdo zapeljal,« je hladno menil Arnikov in zmignil z rameni. »Študiral je na nemškem vseučilišču in je dolga leta živel v tujini. Mladi ljudje prinese od drugod vse mogoče zmešane misli, in to postane pozneje zanje usodno. Najbrže so silili vanj, ga zapeljali in ga tako spravili v past. Zdaj si pač ne more več pomagati. Ne bi bil prvi, ki bi se na tak način pogubil.«

»To se mi zdi izključeno,« ekselencen. Morebiti ga je pa le kateri sovražnik na skrivaj ovačil. To se menda včasih zgodi, vsaj pravili so mi tako.«

Eckard je govoril čisto mirno, brez posebnega naglasa, le njegove oči so vrtale po ravnateljevem obrazu. Toda ta obraz je bil neprodiren in se ni z ničimer izdal. Samo z rameni je zmignil.

»Da, tujcem radi pripovedujejo takšne pravilice in le-ti jih žal kajpak tudi verjamejo. Naše pravosodje je strogo in naglo, zraven pa pravično. Vrh tega bo pa šele preiskava pokazala stvar v pravi luči.«

Preiskava! Doktor se je trpko nasmehnil. Po tem, kar so mu povedali njegovi znanzi, je vedel, kako potečeta preiskava in razprava v takšnih primerih, a tega kajpak

tu ni smel povedati. Samo pripomnil je:

»To bi Brunolda strahovito zadelo, kajti ženo ima in otroka. Mlada gospa je obupana in vsa iz sebe. — Mislim, da jo osebno poznate, ekselencen?«

Izpod nasplo zastrih ravnateljevih oči je oplazil doktorja kakor blisk oster in grozeč pogled. Arnikov je v tem trenutku spoznal, da Eckard vse ve, tudi to, kakšno vlogo je on, Arnikov, igral v tej zadevi. Njegova dotedanja uslužnost se je spremenila v ledeno nedostopnost.

»To je zelo obžalovanja vredno, a na družinske razmere se sodišče kajpada ne more ozirati. Vrh tega pa še ni prav nič odločenega. Gospod doktor, pogumno ste se zavzeli za svojega prijatelja, bili ste pri konzulu, na poslanstvu, prav povsod, kjer vas poznajo, toda povedati vam moram, da pri nas ne vidijo radi, da se tujec-inozemec, ki tukajšnjih razmer sploh ne pozna — skuša vmešavati v zadeve, ki se njega nič ne tičejo. Rajši opustite takšno pota, sicer vam lahko postanejo tla prevročja.«

Eckard je stisnil ustnice. Torej vohunili so za njim! Vedeli so za vsak njegov korak in ga niso niti za minuto spustili iz oči.

»Nemec sem in uživam varstvo svojega poslanstva,« je hladno odvrnil. »Ne zavedam se, da bi se bil kakor koli pregrešil proti ruskim postavam. Zato menim, da je za mojo varnost poskrbljeno.«

»Seveda, a neprijetno bi bilo za vas, če bi morali neprostoovoljno zapustiti Rusijo. Tega rajši nikar ne tvegajte. Seveda vam to samo dobrohotno svetujem, naredite pa, kakor vas je volja.«

Eckard je vstal. »Ravnal se bom po vašem nasvetu. Oprostite, da sem vas nadlegoval, ekselencen. Prišel sem samo zato, da bom natanko vedel, koliko je ura — sicer sem pa že prej vedel.«

»Koliko je ura?«

Tudi glavni ravnatelj je vstal. Moža sta si stala nasproti kakor dva sovražnika in njune oči so se srečale. To je trajalo kajpak samo nekaj sekund, potem se je doktor priklonil.

»Prosim vas, prihranite mi odgovor. Dovolite, da se poslovim.«

Dve uri pozneje je Evgen Eckard stal pred prijateljevo ženo. Vsak dan ji je bil poslal kratko sporočilo, javiti ji pa kajpak ni mogel nič tolažilnega. Zdaj ga je čakala težka naloga, da je moral Olgi pojasniti, da bi bilo vsako prizadevanje zaman, in da je treba Riharda pač prepustiti njegovi usodi. Mlado ženo je to zadelo ko strela z jasnega. Ležala je na divanu, obraz je bila zarila v blazine in je krčevito jokala. Na dnu njenega srca je še zmerom tiela iskrica upanja, da ji bo prijatelj njenega moža, ki se je zanj tako odločno zavzel, pomagal ali pa našel kakšen drug izhod. Zdaj ji je sam priznal, da ni nobenega upanja več.

»Storil sem vse, kar je bilo v moji moči,« je končal svoje pripovedovanje. »Hotel sem vam v teh hudih časih vsaj ob strani stati, a tudi to so mi onemogočili. Danes so mi z vplivne strani namignili, da nujno žele, da čim prej odpotujem.«

»Tudi vi?« je obupno vzkliknila Olga Pavlovna. »Tudi vi me boste zapustili, vi, Rihardov edini, poslednji prijatelj?«

»Saj ste silili, da moram,« je trpko dejal. »Če kar precej ne odpotujem, me čaka izgon, tega pa ne smem tvegati. Po pravici bi mi potem lahko moj list očital, da sem se spuščal predaleč. In morebiti bi potem »Prapor« v Rusiji za zmerom prepovedal. Pa tudi koristilo ne bi nič. Hočejo se pač mene in mojega nadležnega vmešavanja čimprej odkrižati. Zdaj se pa potolažite. Misliti morate na bližnjo bodočnost zase in za svojega otroka.«

Skušala se je pomiriti in je počasi vstala.

»Najina bodočnost? Zastran nje sem za prvo silo brez skrbi. Banka mi je ponudila svojo pomoč.«

»Banka? Narodna banka?«

»Da. Kakor je videti, sočustvuje z našo nesrečo. Davi sem dobila pismo. Sporočajo mi, da bom začasno še nadalje dobivala možovo plačo.«

Doktor se je že pri prvih besedah zdrznil. Zdaj je samo vprašal: »Ali bi smel videti to pismo?«

Stopila je k pisalni mizi in vzela pismo iz predala. Pisano je bilo čisto uradno, podpisal ga je pa neki uradnik. Pismo je dajalo Olgi Brunoldovi na znanje, da so ji

Vsak

nima toliko denarja, da more potovati v kopališče

Toda vsakdo

bi moral dati za zdravje letno 100 - 150 dinarjev in piti mesec dni mesto druge vode samo našo znamenito:

Radenski zdravilni vrelec

onega z rdečimi srčki iz

Radenskega zdravilnega

kopališča Slatina Radenci

(pri Mariboru)

Zahtevajte gratis prospekt!

spričo posebnih okoliščin sklenili izplačevati celo možno plačo začasno še eno leto; po prvo mesecno plačo lahko pride še prihodnje dni.

Eckard je pismo prečital, potem ga je pa spet zganil in ga molče položil na mizo. Nazadnje je vprašal:

»Ali to verjamete?«

Olga ga je osuplo pogledala.

»Vsak dvom je menda odveč.«

»O stvari sami nedvomno. Denar

vam bo banka izplačevala, drugače pa ne verjamem, da bi bila banka v kakšni zvezi s tem. Pa tudi čisto nerazumljivo velikodušje bi bilo, tem nepojmljivejšo, ko jim je pa vendar tako nerodno, da je eden izmed njihovih uradnikov osumljen in da so ga zaprli. Velikodušje je glavni ravatelj sam.«

Temna rdečica je zalila mladi ženi obraz. Saj je vedela, da ni imel njen mož pred prijateljem nobenih skrivnosti, da je Eckard vse vedel, čeprav nista v njeni prisotnosti nikoli o teh stvareh govorila.

»Nemogoče!« je zmedeno zajecjajala. »Rihard je preveč razžalil svojega predstojnika...«

»Tako, da mu do smrti ne bo odpustil, drži; zato, ker je videl svojo ženo v nevarnosti. In prav ta človek, ki ga je izžval, da se je tako daleč spozabil, bi se zdaj rad zavzel za zapuščen, pomoči potrebno ženo. Ali morete sprejeti takšno velikodušnost?«

Pričakoval je, da se bo ogorčeno uprla in se zgrozila spričo tega vprašanja, a namesto tega se je Olga spet zatekla k joku.

»Kaj naj pa drugega storim?« je zalitela. »Ali naj z otrokom stradava?«

Na doktorjev obraz je legel neskončno trd izraz. Postal je mrzel in zapet.

»Zal vam ne morem ponuditi nobene podpore, čeprav bi kot Rihardov prijatelj imel do tega pravico. Navaden častnik sem in živim samo od svojega peresa. Vrh tega moram odpotovati. Slišali ste, da nimam izbire.«

Mlada žena ni odgovorila. Spet se je spustila na divan in bridko jokala. Eckard je stopil pred njo.

»Oba sva prepričana, da je Rihard nedolžen. Zrtve je strahopetnega, nizkotnega maščevanja in podle ovadbe. In če je tisti, ki ga je ovadil, mogočna, vplivna osebnost, mu kajpak verjamejo in se za preiskavo ne menijo dosti. Ali naj vam povem ime te osebnosti?«

Zdaj šele je udarilo iz nje. Ogorčeno je planila pokonci.

»Arnikov? Ne, ne! Motite se! Motite se! Tega ne verjamem!«

»Jaz pa natanko vem!« Njegov glas je zvenel z ledeno prepričevalnostjo. »Otipljivi dokazov sicer nimam, a malo prej mi je pogovor z Arnikovim razpršil sleherni dvom. Govorila sva zelo vljudno, čeprav mi je ravnatelj grozil z izgonom, ako bi se drznil še kaj vmešavati v to stvar. Takšno je njegovo maščevanje.«

Nastala je dolga in moreta tišina. Mlada žena je bila mrtvaško blede in krčevito je stiskala roke, samo prsi so se ji sunkovito dvigale in padale. Videti je bilo, da zares ničesar ne sluti. Kakor omamljena je slišala poslednje poslovljne besede:

»Zdravstvujte, Olga Pavlovna! Jutri odpotujete, prej sem vam pa moral povedati resnico. Vsaj to ste morali zvedeti, kdo je vašega moža pogubil. Zdaj se boste morali sami varovati, če se boste varovali hoteli. Mislite na Riharda, na njegovega otroka — to je edino svarilo, ki vam ga pred odhodom lahko dam.«

Zunaj na hodniku se je mala Lizka igrala pod varstvom svoje varuhinje. Strica je zelo dobro poznala, saj je zadnje čase tako pogosto prišel k njim. Z glasnim vriskom je stekla k njemu in razžirila ročice. Vzel jo je v naročje in ko se je rožnat otroški obrazek privil k njegovemu, je tiho rekel:

»Ubožica! Očeta si izgubila, in mater... boš najbrže tudi izgubila. Takšen bo torej konec tolikanj opevane sreče!«

II

V zahodnem delu Berlina, kjer stoje v bližini Zivalskega vrta vile berlinskih imenitnikov, ni bilo vi-

deti ne slišati hrupnega neugnane-ga vrvenja, ki je sredi mesta neprestano valovilo. Tu zunaj so bile samo še široke mirne ceste z vrtovi in balkoni, in danes, ko je bil tako hladen in viharen aprilski dan, da ni človeka prav nič vlekljo na sprehod, so bile ceste skoraj čisto prazne.

V drugem nadstropju velike hiše je bilo stanovanje, kjer je nad vrati blestel napis: »Dr. Eckard«. Njegovo ime so kot ime glavnega urednika »Prapora« v vsem Berlinu dobro poznali. Potujočemu dopisništvu je bil že zdavnaj dal slovo. Postal je glavni urednik in je živel v razmerah, ki so mu jih dovoljevali sedanje ugledno mesto in z njim združeni dohodki.

V doktorjevem delovnem kabinetu, veliki in zelo udobno urejeni sobi, so bile ob stenah knjižne police, na stenah je pa viselo več zelo dragocenih slik. V njej sta pospravljala starejša gospa in sluga. Gospa je držala v rokah veliko omelo in je pravkar v vprašujočim pogledom preletela sobo.

»Tako, zdaj je treba urediti še pisalno mizo, potem sva končala,« je dejala. »Menda veste, kako jo morate pospraviti.«

»Da,« je zamomljal sluga in se lotil dela. »Toda povejte mi, gospa Wittichova, ali morava ravno vsak teden tako natanko čistiti? Gospod doktor ne vidi rad, da tako pogosto šarimo po njegovi sobi.«

»To je ženska stvar in moški se nanjo prav nič ne razumete. Seveda morava. Red in snaga sta pol življenja. Zapomnite si to, Gundermann!«

Gospa Wittichova je rekla te besede zelo gospodovsko. Bila je zastavna petdesetletnica in kljub sivim lasem še nenavadno sveža, skoraj mladostna. Njena bela avba, temna domača obleka in svetli predpasnik so bili bleščeče beli in so pričali, da se tudi sama ravna po tem, kar je pravkar zabijevala služabniku.

Gundermann, ki tudi zdavnaj že ni bil več mlad, si je takšne stvari zapomnil. Do gospodinje je imel veliko spoštovanje in je bil čisto pod njenim vplivom. Toda pri vsem tem se je počutil kar dobro, posebno še, ker je bila gospa Wittichova imenitna kuharica.

»Zdaj je pri nas drugače ko prej,« je rekel zadovoljno. »Mislim, kakole pred petnajstimi leti, ko sem gospodu še skornje snajil. Takrat je imel dve tesni opremljeni sobi, jedel je v restavraciji in je bil zmerom na lovu za senzacijski po tujih državah. Pozneje je najel lastno stanovanje. Vzel me je s seboj kot slugo in pred osmimi leti, ko je postal pri »Praporu« prvi, je vzel v službo še vas, gospa Wittichova.«

»Da, mene! Mislim, da je to bila zanj breša, in to tudi sam vidi.«

Iz teh besed je govorila vsa samozavest hišne gospodinje in zdelo se je, da je tudi Gundermann istega mnenja. Dovolil si je le še pripombo: »Vsi pravijo, da ga imate strahovito pod copato.«

Gospa Wittichova ni to prav nič uhalila; narobe, še imenitno se ji je zdelo.

»Zakaj je pa ostal samec!« je nadaljevala. »Če bi bil poročen, bi bila to stvar njegove žene. Moškim je kaj takega potrebno.«

»Pa se vendar ne bo zdaj poročil?« je ves v strahu vprašal Gundermann.

(Nadaljevanje prihodnjici)

PO TRNJJEVI POTI

Po nemškem Izvirniku priredila K. K.

26. nadaljevanje

Hitro se je odkril in bleščeče plave lase so mu božali cvetovi, ki so se tako bujno kakor še nikoli nagibali iz vrta na stezo. In ko je hotel iti gor po stopnicah na svoj vrt, je na zdobljenem kamenu zagledal rožni popek. Najbrže ga je izgubila mati. Sklonil se je in ga pobral. Ah, rožni vonj! Ali je bil morebiti vsa ta dolga leta mrtev?

Iznenada mu je noga zastala. Pod orehom je sedela Julija. Tako mlo, tako sestrsko potrpežljivo kakor v vseh teh hudih časih ga je pogledala s svojimi temnimi očmi. In potlej je vstala in mu stopila naproti.

»Mirko!« Nekaj kakor zmago-slavje je zazvenelo v njenem glasu. »Ti na vrtu? Poglej, ali ni lep večer? Ali ne bi hotel tule pod milim nebom večerjati?«

Pokimal ji je, sedel na klop in ji sledil z bolestinimi očmi, ko je hitro in gibčno hitela gori po poti. Kako bi bilo, če bi nikoli več ne slišal tega prožnega koraka?

Zdajci je po zraku nekaj priletelo in padlo natanko pred Julijine noge. Sklonila se je in pobrala pisano otroško žogo in takoj nato

V 24 URAH

barva, plisira in kemično čisti obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike, zapestnice itd. Pere, suši, munga in lika domače perilo. Parno čisti posteljno perje in puh

tovarna JOS. REICH
LJUBLJANA

se je izza sosedovega zida prikazala plavalasa glavica in je s hrepenečimi očmi pogledala čez zid.

»Ulovil!« je vzkliknila Julija in je vrgla žogo nazaj. In ko se je otrok smeje s odzval vabilu, se je zasmejala tudi ona in njen smeh je segel Mirku v srce, da se je zganilo iz dolgoletnega sna in zahrepenelo po sreči.

Čez nekaj minut se je Julija vrnila z večerjo. V veselju, da ga je po treh letih spet videla na vrtu, je bila še ljubkejša ko sicer.

Sedel je na klopi in med prsti vrtil rožni popek. Obraz mu je nekam čudno trzal. Jeli, ki mu jo je prinesla, se je komaj dotaknil. Potlej je bilo med njima vse tiho. Tudi ona je molčala in nemo strmela v zahajajoče sonce.

Iznenada je Mirko vstal in stopil pred njo.

»Julija, mati mi je dejala, da nas boš zapustila.«

Pritrdilno je pobesila glavo.

»Zakaj vendar, Julija?«

»Zakaj? Ko sem pa tukaj čisto

odveč,« je odgovorila in se nasmešnila, v očeh so ji pa zablete solze.

»Odveč, ti?« je rekel in jo prijel za roko. »O, Julija, s prav isto pravico lahko utrneš tudi sonce na nebu in ga vprašaš, zakaj ga zemlja potrebuje.«

In ganjen se je sklonil in pritisnil njene roke na svoje vroče oči in ko je Julija zmedeno skočila kvišku, jo je nežno privil k sebi. Tesnobno vprašujoče ji je pogledal v blede obraze in z grozo opazoval lepe črte, ki je v njih bral bol in trpljenje.

»Ne, Julija, ne smeš stran. Pri meni ostani, če le lahko odpustiš slepemu, zagrenjenemu norcu. O, Julija, koliko si storila zame! In niti enkrat se ti nisem zahvalil!«

»Usmiljen bodi: ne vračaj s sočutjem ljubezni!« je rekla tiho.

»Ah!«

Presekano se je zasmejal.

»Sočutje! Kdo od naju ga je ne-ki potrebnější? Tebe prosim sočutja, usmiljenja, potrpljenja — vsega, vsega! Nikar me ne pusti samega, Julija, če nočeš da bo po meni, kajti samo ti, samo ti mi lahko vrneš vero v zvestobo in ljubezen.«

»Jaz?«

»Da, ti, samo ti!«

Kakor v sanjah ga je pogledala. Za zidom so se žogali in vriskali otroci, zunaj je šumela reka in v zraku je plaval vonj po pomladnem cvetju. Torej je le prišla pomlad, ta sladka, opojna pomlad.

»Julija! Julija!« jo je oponašal škorec na orehu.

Tedaj se je nasmešnila.

»Prav tako je govoril že takrat, ko sva bila še otroka.«

»Nikar me ne trpinči!« je nepotrpežljivo odvrnil. »To minuto natančno vem, da brez tebe ne bi mogel živeti, Julija. In ti?«

Tedaj se mu je tiho ovila okoli vratu, iz oči sta se ji pa utrnili dve svetli solzi in ji kanili na lica. Kako nepotrebno vprašanje...

Ko se je gospa Minka vrnila domov in je slišala, da sta gospod in gospodična Julija večerjala na vrtu, je začudeno odšla k njima. Noga ji je zdajci zastala. Pod orehom — prej bi bila mislila, da se bo zemlja pogreznila — je stal zagrenjeni čmerikavec in držal v naročju dekle — Julijo! — in jo poljubljaj in zdelo se je, da sta oba pozabila na ves svet okoli sebe.

Pri priči se je obrnila in je spet odšla v hišo.

»Da, da, še zmerom se gode čudeži!« je momljala sama pred se.

In ko je prišla v sobo, si je pred zrcalom snela klobuk in slekla

obleko ter oboje skrbno položila v omaro, potem si je pa nataknila domačo haljo in si zapela predpasnik.

»No da!« je zamrmrala. »Sicer je pa to najenostavnejše. Sama se tega seveda ne bi bila spomnila. Hm! Čudovito je pa vendarle,« je pristavila, »kako kdo nekemu priraste k srcu, ne da bi to opazil. Ko mi je danes rekla, da pojde proč, me je kar stisnilo za srce. No, in zdaj je le prišlo tako, da bo mala Julija postala moja snaha. Nekaj pa moram pribiti! Pridna je, zelo pridna, in rada ga ima... in...«

»Mati, predstavljam ti hčer!« jo je v mislih prekinil sin.

In držeč se za roko, sta stopila čez prag, zdravnik in njegova nevesta.

Konec.

Zaročenec

Italijanski napisala Carola Prosperijeva

Ko je Bruno Morini prišel v pisarno, je videl, da so njegovi tovariši stali okoli Landa Dorija in mu čestitali. In tako se je hrupni gručti pridružil tudi on in s plahim nasmehom poslušal pohvalne in navdušene besede. Nazadnje je stal tik pred Dorijem, ki je bil toliko večji ko on. In tudi zal je bil. Bil je plavalas in zmerom zidane volje in čisto samo po sebi umevno je bilo, da je postal eredišče obdobjanja, ko je razglasil, da se bo v kratkem poročil. Tedaj se je Morini zbral, da bi premagal svojo plahost, in je, rdeč do ušes, tovarišu prijateljsko stisnil roko in zajecjal:

»Mnogo sreče!«

»Bravo, mali Morini!« je iznenada vzkliknil nekdo in ga potrpeljal po ramih.

Vsi so se smejali in ga začeli zabdati, kakor je to pač bila njihova navada.

»No, Morini, kdaj se boš pa ti odločil za ta veliki korak?«

»Ali misliš tudi ti tako narediti kakor drugi?«

»Prav tako kakor drugi ne mislim. Tako mi ni usojeno.«

Kakor zmerom, če je nehotite pritegniti nase splošno pozornost, so se vsi mladi ljudje kruto norčevali iz njega. Medtem je on zardeval in se neprestano smehljaj, čeprav so ga zaradi napenjanja boleli ustni kotički. Prava mučilnica je to, srčno oter! Kako naj mu uide?

»Tudi jaz,« je nazadnje zajecjal, »tudi jaz, čisto zatrdno... prihodnje leto...«

»Glej, glej! Tudi on je zaročen!«

V sobi je nastal pravi hrup.

»Bravo! Bravo!«

In smejali so se in čebjali med seboj in ga trepljali po ramah, toda... v teh norčijah je bilo vendarle malec zadržanja, nekaj kakor dih novega spoštovanja. Ko je potlej sedel na svojem prostoru, mu je gospodična Marita, ki je sedela pred njim in ki mu dotlej še nikoli ni pogledala v obraz, čeprav je že večkrat poskušala spreopovrti z njim nekaj besed... privoščila lahen nasmehek:

»In kako je vaši gospodični zaročenki ime?«

»Marija Terezija, kakor vam!« Milo in hvaležno jo je pogledal.

Nikoli ne bi bil mislil, da bo v lepem dekletu zbudil le najmanjšo radovednost.

»Ali ji boste rekli Marita?«

»Kadar bova poročena, ji bom rekel Marita.«

Lepo dekle je malec zardevalo in se tako sladko zasmejala, kakor se ni bila še nikoli. Ob dvanaestih se je Bruno Morini počasi vračal proti domu. Stanoval je v skromni samski sobi. Njegova gospodinja, prava možakaria z močnim glasom in z zmerom nagubanim žalom pod vranječno lasuljo, se mu je kar gnusila. Prav v tem trenutku je stala sredi njegove sobe in zdelo se je, kakor da premišlja, kako naj mu jo zaigra. Rekla je:

»Ta dva svečnika in stensko uro bi potrebovala v drugi sobi. Če torej...«

Zajetna ženska mu je pobrala že vse okrasje, prtičke, rože in slike, sploh vse, kar dela sobo prijazno in domačo. Vzela mu je bila celo blazino in pregrinjalo za divan, in mastni madeži, ki so se zdaj videli na naslonialu, so ga jezili bolj ko vse drugo. Kdo ve, kateri upokojevec je že pred njim naslanjal glavo nanj!

»Dokler se ne poročim,« je dejal samozavestno, kolikor je pač mogel, »želim, da ostanejo stvari na svojem mestu.«

»Poročili se boste?... Kmalu?«

»Kmalu!«

Ali je bil samo privid, ali se je pa

Beseda »krema« ne pove ničesar, vse pa beseda »NIVEA«

Z NIVEO je v resnici nerazdružljivo zvezan pojem idealnega negovanja kože, in sicer zaradi tega, ker NIVEA vsebuje »Eucerit«. Ta prodira globoko v kožne luknjice, krepča kožo in ustvarja mladostno svežost. Zato ne zahtevajte samo »kreme«, ampak vedno le »NIVEO«!

možakarica zares zmedla in preplašila? Res je le toliko, da je nekaj minut nato prinesla nazaj v sobo vso drobnjavo in da je mastne madeže na divanu pokrila s cvelnobelim kvačkarnim pregrinjalom.

»Kako smešni so ljudje!« je pomislil mali Morini in prav te besede je ponovil drugi dan v pisarni, ko je plavalasi Dori, ki ni nikoli drugače ko s porogljivim nasmeškom prišel k njemu po to ali ono, zdajci sedel k njemu, da bi mu svetoval kakor pravi prijatelj.

»...gre za lepo, malo stanovanje. Za naju je malce pretesno, kajti pri meni bosta stanovali moja tašča in moja svakinja, toda za dva mladoporočence, ki bosta sama, je kakor nalašč! Spalnica, kuhinja, kopalnica. Ali hočeš, da govorim s hišnim upraviteljem?... Pozna me in mi bo rad na pomoč. S pohištvom pa lahko narediš, kakor sem naredil jaz. Za začetek odrineš neko vsoto, ne preveliko, ostanek pa plačaš potem v obrokih. Poznam izvrstno podjetje. To ti obroke uredi tako, da ne boš imel z odplačevanjem prav nikakršnih skrbi... Ali bova naredila tako?«

»Pa narediva!«

Plavolasa Marita se je malce otožno nasmehnila.

»Ali bi mi hoteli pokazati sliko svoje zaročenke?«

Tako odločno je vztrajala pri tem, da ji je nazadnje že moral ustreči. Vzel je sliko, smehljaljo se, plavolasa glavico v pozlačenem okvirju in jo je postavil na svojo pisalno mizo.

»Ali veste, da je zelo ljubka, da ne rečem lepa?«

Zdaj so bili vsi izredno ljubezniivi z njim. Mož, ki je zaročen s tako ljubkim dekletom, in ki ga takšno dekle ljubi, mora zbuditi povsod izredno zanimanje. Najvdanejša in najčustvenejša občudovalka je bila pa Marita.

»Ali je vaša zaročenka kaj ljubosumna?«

»Precej.«

»In vi?«

Ta pogovor o ljubosumnosti se je zelo razvlekel in se je ponavljal zmerom znova. Marita je bila videti v teh stvarih kar strokovnjaško doma in se je malone strastno poglobljala vanje. Ljubosumnost, ljubezen, strast...

Nekoga večera je Morini sliko svoje zaročenke zaklenil v predal, poleg je pa zašepetal svoji prijateljici in navdušeni zaupnici:

»Stanovanje je gotovo, pohištvo je že na svojem mestu, manjkajo le še zaves, samo...«

Nadaljevati se ni upal. Maritine baržunaste oči so ga gledale s tako pomenljivo, da ne rečemo tragično željo, in zdelo se je, kakor bi govorile:

»Povej, povej! Reci vendar, kar že tako dolgo mislim!«

»...samo poguma mi manjka, da bi se poročil z Marijo Terezijo. Pri najboljši volji tega ne morem več narediti.«

»Ne?... Kako to? Zakaj?«

»Zakaj?«

V vročnem pričakovanju se je zdelo, da je začela drhteti po vsem životu.

»Ker ljubim drugo. Ker ljubim vas, Marita!... že tako dolgo! Odkar vas poznam!«

Za trenutek se je zdelo, kakor da bo omedlela. Zmagoslavje je njen nežni obraz ozarilo kakor mesečina in slasten drget jo je še polepšal... Toda omedlela ni, le nasmehnila se je in potem se je zasmejala.

»Marita!«

»O, kako sem srečna!... Tudi jaz... ras ljubim!«

»Kako dolgo?«

»Odkar vas poznam!«

Saj to ni res, je pomislil Bruno. Ljubila ga je, odkar je vedela, da je zaročen, in odkar je v njenih in v očeh drugih veljal za zaročenca lepega dekleta. Šele takrat so ga začeli upoštevati. In že je odprl usta, da bi priznal resnico. Ne, ne! Nikoli ni bil zaročen; zlagal se je bil zgolj zato, ker se je moral, ker so ga vsi, prav vsi tako trpinčili z zbadanjem. Marije Terezije sploh ni bilo. Njena slika je bila samo razglednica z obrazom kdo ve katere filmske igralkice.

»Ah, Marita, če bi ti vedela!«

»Če bi vedela kaj?«

»Kako te ljubim!«

Ne, ni ji mogel povedati. Vsa njena ljubezen je bila najbrže samo zmagoslavje, da ga je iztrgala drugi. Če bi zvedela resnico, potem bi ga s surovim prezirom zavrgla. Moral je torej še dalje lagati, še dalje sam prenašati to breme. Le zakaj je svet tako ustvarjen? Zakaj se moramo oborožiti z lažjo, da se branimo in da osvajamo? ...Zakaj?...

»Ali si žalosten, Bruno?«

»Da. Od prevelike sreče!« (rOk)

Kje največ bero?

(n) Pariz, februarja. Francija velja že več let za deželo, kjer ljudje največ bero. Število knjigarn v posameznih deželah — te številke so zbrali Nemci — potrjujejo upravičenost tega naziranja.

V Nemčiji pride 15.000 knjigarn na

63 milijonov prebivalcev, v Združenih državah 6000 knjigarn na 126 milijonov prebivalcev; na Angleškem 10.000 knjigarn na 43 milijonov prebivalcev, v Italiji 3000 knjigarn na 43 milijonov prebivalcev, na Francoskem pa 60.000 knjigarn na 42 milijonov prebivalcev.

Na Francoskem pride torej povprečno že na 700 prebivalcev ena knjigar, v Nemčiji šele na 4200 prebivalcev, na Angleškem na 4300 prebivalcev, v Italiji na 14.300 in v Združenih državah celo šele na 21.000 prebivalcev.

Radio Ljubljana od 17. do 23. febr. 1938

ČETRTEK, 17. FEBRUARJA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Poročila ■ 18.00: Nastop pevkega zbora mestne ženske realne gimnazije ■ 18.40: Slovensčina za Slovence ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: 10 minut zabave ■ 20.00: Pisana šara! Vse je brez para! ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Pisana šara! ■ Konec ob 23. uri.

PETEK, 18. FEBRUARJA

11.00: Šolska ura ■ 12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi

13.20: Radijski šramel ■ 14.00: Poročila ■ 18.00: Ženska ura ■ 18.20: Ada Sari poje ■ 18.40: Francoščina ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: 10 minut za planince ■ 20.00: Za ples in zabavo ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.30: Angleške plošče ■ Konec ob 23. uri.

SOBOTA, 19. FEBRUARJA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Akademski pevski kvintet ■ 14.00: Poročila ■ 17.00: Radijski orkester ■ 17.40: Skrb za delavstvo v drugih državah ■ 18.00: Plošče ■ 18.40: Pogovori s poslušalci ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Pregled sporeda ■ 20.00: O zunanji politiki ■ 20.30: Pester večer ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Radijski orkester ■ Konec ob 23. uri.

NEDELJA, 20. FEBRUARJA

8.00: Orglice in harmonika ■ 9.00: Napovedi, poročila ■ 9.15: Plošče ■ 9.45: Verski govor ■ 10.00: Staroslovenska sv. maša ■ 11.00: Otroška ura ■ 11.30: Radijski orkester ■ 13.00: Napovedi, obvestila ■ 13.20: Plošče po željah ■ 16.00: Koncert Radijskega orkestra ■ 17.00: Kmet, predavanje ■ 17.30: Zenitovanje iz Spodnjega Stajerja ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nac. ura ■ 19.50: Plošče ■ 20.00: Vodopivčev večer ■ 21.30: Koncert Radijskega orkestra ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Plošče ■ Konec ob 23. uri.

PONEDELJEK, 21. FEBRUARJA

12.00: Odlomki iz zvočnih filmov ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Plošče ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Zdravstvena ura ■ 18.20: Plošče ■ 18.40: Kulturna kronika ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nacionalna ura ■ 19.50: Zanimivosti ■ 20.00: Večer plesne in lahke glasbe ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Kvartet mandolin ■ Konec ob 23. uri.

TOREK, 22. FEBRUARJA

11.00: Šolska ura ■ 12.00: Domača zabava ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Koncert Radijskega orkestra ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Plezna glasba ■ 18.40: Judje in gospodarstvo ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nacionalna ura ■ 19.50: Zabavni zvočni tednik ■ 20.00: Plošče ■ 20.20: Razbiti vrč ■ 22.00: Napovedi, poročila ■ 22.15: Koncert Radijskega orkestra ■ Konec ob 23. uri.

SREDA, 23. FEBRUARJA

12.00: Plošče ■ 12.45: Poročila ■ 13.00: Napovedi ■ 13.20: Radijski šramel ■ 14.00: Napovedi ■ 18.00: Mladinska ura ■ 18.20: Plošče ■ 18.40: Pomen socialnih pogodb za izseljence ■ 19.00: Napovedi, poročila ■ 19.30: Nacionalna ura ■ 19.50: Uvod v prenos ■ 20.00: Prenos iz ljubljanskega opernega gledališča; v I. odmoru: Glasbeno predavanje; v II. odmoru: Napovedi, poročila ■ Konec ob 23. uri.

Poglej, babica! Kako je Rezikina obleka siva, če jo primerjaš s tvojim belim predpasnikom!

No seveda, saj moje perilo tudi ni navadno oprano, temveč je oprano z Radionom!

Navadno oprano perilo ima odsev nekake sivine, ker navadna pralna sredstva odstranjujejo nesnago samo s površine. Radion pa nudi več: pri kuhanju perila se namreč razvija na milijone kisikovih mehurčkov, ki pronicajo skozi tkanino in odstranijo vsako, še tako globoko utrto nesnago. Na ta način postane perilo popolnoma čisto in zato tudi bleščeče belo.

Schichtov

RADION varuje perilo

FR. P. ZAJEC

IZPRAŠAN OPTIK IN URAR
LJUBLJANA - STARI TRGO

Velika izbira vseh vrstnih naočnikov, povečevalnih stekel, daljnogledov, topimetrov, barometrov, barotermometrov, higrometrov itd. — Raznovrstne ure, zlatina in srebrnina. — Ceniki brezplačno!

Poravnajte naročnino!

Vsled ogromne zaloge
„Hubertus“ plaščev, zimskih sukenj, oblek, perila i. t. d.
Odprodajamo vsa oblačila
s 15 do 20% popustom.

Presker

Ljubljana, Sv. Petra c. 14

Trta,

vse ameriške korenčke, veltretnica Prvi jugoslovanski loznjaci — Darovar. Zahtevajte cenike.